

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautines SANDAROS Organas

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 47 Tel. South Boston 52015.

South Boston, Mass., Lapkričio (November) 29 d. 1918 m.

Metai V.

Lietuvos Reikalų Remėjai

Gerb. Antanas ir Ona Ramanauskai žinomi lietuvių visuomenės veikėjai iš Lawrence, Mass., paaukavusieji ALT Sandaros darbų parėmimui \$100.00.

Gerb. Juozas Kavaliauskas, bankierius iš Bostono, žinomas lietuvių reikalų remėjas, paaukavo \$100. A.L.T. Sandaros darbų parėmimui.

Gerb. Antanas Ivaškevičius, So. Bostono real estate biznerius, uolus Lietuvos reikalų remėjas, paaukavo \$100.00 Liet. Nepr. Fondui. P-as Ivaškevičius projektuoja organizavimą siuntimo maisto Lietuvon.

Karės žinios.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Nov. 27, as required by the act on October 6, 1917.

AMERIKOS NUOSTOLIAI 232,117.

Generolas March praneša, kad sulyg taikos paskelbimo dienos Amerikos nuostoliai kareiviais buvo sekanti:

Užmušta mušiuose... 36,154
Mirė nuo ligų... 13,811
Mirė nuo kit. priež. ... 2,204
Sužeistų... 179,025
Nelaisvėje... 2,163
Žuvę be žinios... 1,160

PRIE McADOO REZIGNACIJOS.

Amerikos finansų ministris ir vyriausis gelžkelių direktorius rezignavo.

St. Louis gelžkelių atstovų įgaliotiniai pasiuntė McAdoo telegramą, kad jis vėl užimtų gelžkelių direktoriaus vietą. Apart jo pirmiau gaunamos algos jam siūlė dą \$2000.00 viršaus kas mėnuo, bet McAdoo atsiskė, motyvuodamas tuom, kad jis nusprendęs užsiimti savo juridiska praktika.

VEL AREŠTAI NEW YORKE.

Šimtai kareivių ir jureivių užpuolė internacional. sociatlisus ties Madison Sq, lapkričio 25 d. vakare ir išvaikė juos, nedavę atlaikyti mass-mitingo protestui prieš Mooney pasmerkimą. Keli vyrai ir kelios moters tapo suareštuota už iškėlimą raudonų vėliavų.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Nov. 27, as required by the act on October 6, 1917.

S. V. PRESOS MISIJA IŠPLAUKĖ.

Oficialė Suv. Valst. presos misija į taikos konferenciją jau išplaukė Europon. Misijoje yra 16 narių, kurių perdėtinu yra p. Edgar G. Sisson. Jie visi yra publikos informavimo komiteto nariai, dauguma jų tarnavę užsieninėse presose skyriuje, kurio direktorius yra p. Sisson. Misijos tikslas yra kuoplačiausia informuoti pa saulį apie taikos konferencijos tarimus. Misijoje yra 4 moterys.

NUSKANDINTI AMERIKOS LAIVAI.

Laike karės žuvo 15 laivų Cunard linijos, 206,769 tonų įtalpos. Visi apart dviejų tapo nuskandinti torpedomis arba minomis. Campania ir Ascania žuvo per akcidentus. Didžiausias Cunard linijos nuskandintas laivas yra Lusitania.

Anchor linija nustojo 8 laivų, priskaitant Tuscania 14,340 tonų įtalpos. Nuskandintų Anchor linijos laivų įtalpa buvo 65,488 tonų.

Štai nuskandytų šiose linijose laivų listas:

Cunard linija.	
Lusitania ..	30,396 tonų
Franconia ..	18,150 "
Laconia	18,099 "
Transylvania	14,500 "
Ivernia	14,278 "
Carpathia ..	13,405 "
Alaunia	13,405 "
Andania	13,405 "
Campania ..	12,950 "
Royal Edward	11,117 "
Ultonia	10,402 "
Ascania	9,121 "
Ansonia	8,153 "
Feltria	5,254 "
Anchor linijos.	
Tuscania	14,340 "
Cameronia ..	10,963 "
Caledonia ..	9,223 "
Athenia	8,668 "
California ..	8,662 "
Tiberia	4,880 "
Perugia	4,376 "
Assyria	4,376 "

RUSIJOS VALDŽIA.

Iš Kopenhago pranešama, kad Danterinodare iš armijos voluntierių ir visos Rusijos organizacijų susitvėre nauja valdžia, kurio vyriausis tikslas — yra Rusijos sutvarkymas ir išgelbėjimas nuo galutinio paririmo. Tai sužinota iš Kijevo.

Buvusis užsienio reikalų ministeris Sazonovas, dabar taipgi paskirtas kaip naujos valdžios užsienio reikalų ministeris.

U-LAIVAI APLEIDŽIA ŠVEDIJĄ.

Iš Stockholmo pranešama, kad sulyg tulos sutarties tarpe Vokietijos ir Anglijos, penkios Švedijos vandeniuose internuotos Vokietijos submarinos greitai ltaiku išplauks Anglijon.

KAIZERUKAS — PUSTELNINKAS.

Kaizeris manė pavest savo sotsą sunui, bet revoliucionieriai visus kandidatus į Vokietijos kaizerio sostą išgujo. Kaizerio vyriausis sunus pasmuko ant salos Viringen, kur gyvena tik Holandų žuvininkai.

Kaip tik ex-krow-princas pasirodė ant tos salos, tai žuvininkai pasipiktino ir norėjo jį į jures įmesti, bet kaizerukas atsiprašė.

Dabar kaizeruką priglaudė tulas kunigas, kuris jam pavedė vieną savo namą. Kaizerukas krasą gauna vieną kartą į dieną. Hollandų valdžia smarkiai saugoja neprašytą svečią.

ATYDAI TAUTIEČIŲ!

Karė baigiasi. Apie 500,000 lietuvių trokšta pargrįžti į Tėvynę, užtad kiekvienas, kuris nori apeisti šią šalį ir kuris nori, kad mes parupintumem atsakančią vietą ant laivo, **privalo tuoj paduoti savo vardą, pravarde antrašą ir kada mano važiuoti, nes laivų, vežimui pasažierių, bus neperdaug ir skaitlius vietų, per didelę daugybę norinčių važiuoti, aprubežiutos.**

Pirkit Rublius, nes kaina jų beveik kas dieną kyla.

Perkame ir parduodame Suvienytų Valsčių Laisvės Bondsus (Liberty Bonds) ir Karės Taupymo Markes (War-Saving Samps). Skoliname pinigų ant nejudinamo turto. Su visais dalykais kreipkitės pas mus ir persitikrinkit, jog mes patarnaujame savo tautiečiams kuomandagiausia.

Centralis Bendras Lietuvių Bankas
Juozas Kavaliauskas,
Prezidentas,
32—34 CROSS ST.,
BOSTON, MASS.

Liet. Atstatymo Bendrovė

320 FIFTH AVE., NEW YORK, N. Y.

Karei jau užsibaigus, mūsų žmonės vis labiau pradeda įdomauti, kaip Lietuvos Atstatymo Bendrovė pradės savo darbą Lietuvoje. Vieni spėja, kad visa įstaiga persikels į Lietuvą, suvis apeidžiant Ameriką. Kiti — kad nors organizacija ir pasilikis čionai, — bet visi surinkti čia pinigai bus Lietuvon perkelti ir ten pradės varyti savo darbą. Ir kyla iš to visokie nesusipratimai. Tie, kurie mano pasilikti Amerikoje nerimauja, kad jų pinigai veiks taip toli nuo jų. Gi kiti bijosi tai bolševikų tvarkos, kuri galės atimti visą LA. B-vės turtą, — tai to, kad mainant dolarius ant Lietuvos pinigų, galės atsistieki nuostoliai.

Visos tos baimės — nepamatuotos. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ, — visų pirmiausia, eis labai atsargiai prie savo darbo Lietuvoje. Pirm negu bus įdėtas Lietuvon bent vienas centas, LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS komisija turės nuvažiuoti į Lietuvą, iširti ten visą padėjimą ir jei pasirodys, kad jau galima Lietuvoje be jokios baimės pradėti biznį, — Lietuvos Atstatymo biznį, — tai tuoj įsteigs Lietuvos sostapilyj — Vilniuje, — savo šaką, t. y. nupirks (ar pasam dys) tinkamą ofisui butą, pasamdys tinkamus išmanančius apie Lietuvos reikalus žmones — lietuvius, išsirupins iš Lietuvos valdžios užtikrinimą, kad visos reikalas bus po valdžios priežiūra, kontrole ir globa, — ir tuomet tiktai bus perkelta kapitalo dalys į LA. B-vės šaką Vilniuje, kame tarpininkaus dideli Amerikos bankai. Potam, jei pasirodys, kad biznis-reikalas plėtojasi ir auga, — ir reikalinga daugiau pinigų, — LA. B-vė siųs, sulyg reikalas kas-kart daugiau pinigų, — taip kad perkeliamas tokiu budu kapitalas niekuomet negulės be darbo.

Tuo-gi tarpu, LA. B-vė laikys visą laiką, visuomet, savo vyriausį ofisą Amerikoje, New Yorke ir, kaipo Amerikos įstaiga bus ir toliau po globa Suv. Valstijų Valdžios. Negana to, — LA. B-vė neišleis viso savo surinkto kapitalo į Lietuvą. Jo dalys, apie 20 ar 25 nuosimčiai, — visuomet veiks čia Amerikoje tarpe lietuvių, remiant Amerikos lietuvių prekybą ir pramonę, kaip lygiai palaikant reikalingas visam bizniui rezervas.

Liet. Atstatymo Bendrovės Lenktynės.

Lapkričio 20 d. LA. B-vės lenktynės stovėjo kaip seka: — Tarpe 1 ir 20 lapkričio įgaliotiniai pardavė išviso... 816 šerų Tiesiog į LA. B-vės ofisą atėjo... 150 šerų Išviso per 20 dienų lenktynių LA. B-vė pardavė... 966 šerų Vertės... \$9660.00 Pirm. lenkt. LAB. buvo 60030.00 Taigi, lapkričio 20 d. LA. B-vės KAPITALAS BUVO... \$69,690.00

Bendrovė auga kaip ant mielių!

Sulyg įgaliotinių pasidarymo, lenktynės atrodė šitaip: — K. Abyshell, Detroit, 65 šerų K. Aksomaitis, Alliance, O. 15 " J. Alenskas, Wilk.-Barres, 5 " J. M. Baltrukonietis, Clev., O. 5 " J. M. Biliunas, Sioux City, 30 " L. Braškis, Grand Rapids, 20 " J. Butkus, New Haven, Ct. 5 " P. Gudas, Brooklyn, NY. 40 " M. Kasparaitis, Racine, W. 10 " J. Janulis, Pittsburg, Pa. 15 " V. Kerševičius, Scranton, 15 " B. Kundratavičia, Plains, P. 5 " P. J. Lalas, Amsterdam, 70 " J. Lingis, Chicago, Ill. 15 " J. Lietuvnickas, Baltimore, 10 " J. O. Lukauskas, S. Easton, 20 " A. P. Osteika, Waterbury, 65 " K. A. Orlauskas, Roch., NY. 5 " K. A. Rimkus, Cleveland, O. 20 " W. Shauklis, Ansonia, Ct. 25 " J. Wise, Brooklyn, N.Y. 20 " J. Žemaitis, S. Bethlehem, 25 " A. S. Trečiokas, Newark, 296 " J. J. Nienius, Wilk.-Barre, 5 " J. M. Pozarskis, Clairton, 10 " M. Daunis, New Britain, Ct. 10 " Tiesiog per LAB. ofisą 150 " Išviso per 20 dienų lenktynių parduota... 366 šerų.

Newarkas vis stovi pryšakyje, — su 296 šerų, parduotų Albino S. Trečioko.

Tuojaus užpakalyje netikėtai pasirodė nauja spēka, — tai Amsterdam, N. Y. kur įgaliotinis p. J. Lalas vienu žygiu prisuntė į Bendrovės ofisą visą plokštą, čekių, Laisvės Bondsų, ir užsirašymų, — išviso ant 70 šerų. Dar porą tokių siuntinių — ir Amsterdam subytis Newarką.

Po jų — eina p. K. Abyshell iš Detroit, Mich. su 65 šerais, ir p. A. P. Osteika iš Waterbury, Conn. irgi su 65 šerais. Bet eina gandai, kad Waterbury jau turi surinktų 300 šerų, kuriais vienu žygiu žada pralenkti visus! Pagyvinsime — pamatysime, kiek tie gandai turi teisybės!

Taigi matytis, kad daugelyje vietų Bendrovės įgaliotiniai kol kas dar neišleidžia savo rezervų, laukia progos, kad vienu žygiu nustelbti savo kompetitorius. Užtad jau drąsiai galime tikėtis, kad LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ sutiks Naujus Metus su \$100,000 kapitalo.

Reikalaujant informacijų, rašykite į Lietuvos Atstatymo Bendrovę, Lithuanian Development Corporation, 320 Fifth av., New York, N. Y.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

PROTOKOLAS

A. L. T. S. Penktojo Suvažiavimo atsišviesimo 14, 15 ir 16 dd., 1918 m. Lietuvos Svatainėje, kampas E ir Silver sts., So. Boston, Mass. I. Sesija.

1) Suvažiavimą atidarė AL. TS. pirmininkas S. E. Vitaitis 2:00 v. p. p. lapkr. 14 d. 1918 m. apibūdindamas dabartinį Lietuvos padėjimą ir pabrėždamas tas pareigas, kurias ALTS. turi atlikti linkiu Lietuvus.

2) Delegatų mandatų priimti tapo paskirti St. Mockus ir J. Balionis.

3) Kuopų įnešimų sutvarkymo ir rezoliucijų komisijon išrinkta P. Norkus, K. Sidabras, J. Versiackas.

4) Delegatų mandatų priėmimo pasirodė, kad pribuvo nuo šių kuopų delegatai:

1 kp., Brooklyn, N. Y. — P. Norkus ir J. Ambraziejus.
7 kp. So. Boston, Mass. — S. Mockus ir M. Biekša.

9 kp. Cambridge, Mass. — P. Bartkevičia, K. Sidabras ir J. Versiackas.

11 kp. Waterbury, Conn. — Kazys Blažaitis.

12 kp. Lawrence, Mass. — ponia Ona Ramanauskienė ir Kastant. Norkus.

18 kp. Cleveland, Ohio. — Mikas Vasiliauskas.

24 kp. Montello, Mass. — Jonas Balionis.

49 kp. Lowell, Mass. — K. Kindaravičius.

5) Nuo Centro Valdybos dalyvavo:

Centro pirm. — S. E. Vitaitis, Sus. Sekr. — K. Jurgelionas. Apšviotos kom. narys — J. Selevičius.

6) Slaptu balsavimu išrinktas Seimo prezidiumas: pirm. J. Ambraziejus, vice-pirm. St. Mockus; pirmuoju sekr. K. Norkus, antruoju — K. Jurgelionas. Maršalka ir svečių registravimui išrinktas M. Biekša.

7) Pirm. J. Ambraziejus užėmęs vietą pasakė prakalbėlę apibūdindamas organizacijos pareigas.

8) Pribuvo delegatas nuo 10 Conn. kp., p. J. Butkus iš New Haven.

9) Perskaitytas ir priimtas protokolas pereinamo ALTS. suvažiavimo.

10) Pirm. pranešė, kad pereinamo Seimo delegatas ir veiklus narys J. Aidukonis numirė nuo infliuzos Waterbury, Conn. lapkričio mėn., 1918 m. Seimo delegatai atsišviesimo atidavė paskutinę pagarbą mirusiam draugui.

11) Išduoda raportus Centro Valdyba.

a) ALTS. pirm. S. E. Vitaitis raštininkas raportas priimtas. Štai svarbesnėji dalis:

“Iš mano darbų, Sandaros labai nuveiktų, pažymėtini yra sekantys:

1. Nuo gruodžio 1 d. 1917 metų, iki lapkričio 10 d. 1918 metų išrašiau įvairiuose organizacijos reikaluose 346 laiškus; daugiausiai surištus su agitacija. Taipgi laike Visuotinio Amerikos Lietuvių Seimo šį pavasarį, kuomet mūsų partijoje iškilio nesupratimui ir pasidarė dvi griežtos viena kitai frakcijos, tad dėju visas pastangas kad išvengtų skilimo ir užgesintų tą ugnį. Šitame reikale išrašiau 68 laiškus įvairius mūsų srovės veikėjus.

2. Atlaikyta vienovika įvairių Centro Valdybos posėdžių iš kurių didesnę dalį turėjau sušaukti aš, rašindamas laiškus arba kitus, C. V. narius, gyvenančius New Yorko apylinkėse, per telefoną sukviėčiau. Tas duoda progą ypatingiems piktumams.

3. Perleista per Centro Valdybą apie 13 krivulių, kurių didesnę dalį man prisiėjo suruošti, o tilpusias laikraštyje suredaguoti.

4. Sutvarkiau ir suredagavau Sandaros įstatus, sulig 4-to seimo pataisymų ir papildymų. Šitame pagelbėjo man ir gerb. J. O. Širvydas.

5. Parašiau 28 straipsnius Sandaros agitacijai, ir kituose reikaluose. Taipgi ir šiaip sandarbininkavau “Sandarai” ant kiek tai man leido laikas ir kitos aplinkybės.

6. Pasakiau 8 prakalbas Sandaros agitacijai.

7. Du kartus prisiėjo važinėti Bostonan Sandaros organo pirkimo reikalui.

8. Pildant 4-to seimo nutarimą, referendumu didžiumos sandariečių užtvirtintą, tapo nupirtas Sandaros nuosavas organas. Šitas žygis organizacijos gyvenime yra svarbiausias. Išgijus nuosavą organą, Sandara pradėjo įeiti į tikrasias vežes. Tuomet pradėjo auklėtis organizacijos ir partijos disciplina ir didesnis judėjimas apsiereikė Sandaroje. Bet kadangi reikėjo nupirkti laikraštį su spaustuve, izde turint vos porą šimtų dolerių, tai aišku kiekvienam, jog sunki pradžia buvo, ir todėl nekartą reikėjo šauktis visų sandariečių pagalbos. Taipgi dar ir dabar neužbaigta visos bėdos su “Sandaros” išpirkimu. Dar yra apie 4 tūkstančiai dol. suviršum skolos, kuri reikia kuogreičiausiai išmokėti. Ir šitas butų galima lengvai atlikti, jeigu tik sandariečiai to panorės ir nepatingės pasidarbuoti. Nupirktą spaustuve ir knygyne vertės \$8746.31 už \$5,886.77. Iki šioliai išmokėta skolų \$815.85, liekasi dar išmokėti \$5071.12. Taigi man užėmus Sandaros prezidento vietą ir išmokėjus visas bilas, Sandaros izde liko apie \$200, o dabar Sandaros turtas siekia \$3,675.19.

Sandaros nuosavas organas, tai partijos ateitis. Partija be nuosavo organo tinkamai gyvuoti negali. Todėl jeigu sandariečiams yra miela sulaukti skaistesnių dienų, tad pareiga kiekvieno sandariečio dėti visas pastangas, kad “Sandara” kuogreičiausiai taptų liuosa nuo skolų. Nesa jeigu mūsų partija neįstengtų išlaikyti nuosavo organo, tad butų aišku, kad tautininkai - demokratai dideli žmonės tik žodžiais, o darbu — praktišku darbu mažais pasirodyti, ir tuomet su mūsų partija niekas rimtai nesiskaitytų.

Esant arti partijos širdies — pačiame jos vaire, teko pastebėti vienas labai nemalonus ir tiesiog pragaištingas apsiereikimas tautininkų tarpe. Mat pas mus vis dar tebemanoma, kad užtenka save pasivadinti tautininku - demokratu, o dar sandariečiu, ir daugiau jau nieko ne reikia. Kadangi didžiumoje tautininkų tokia mintis įsivyravus, tad ir nenustabu kad mūsų partijoje nėra tos ugnies, kuri kurtų mūmuse užsidegimą prie darbo, prie gyvenimo veikimo partijos budavojime. Todėl mūsų partija ir negali pasiekti tos papėdės visuomenės gyvenime, kokią ištikrųjų turėtų užimti demokratijos idealų auklėtojai.

Taipgi mūsų partijoje trunksta disciplinos ir pagarbos viršininkams. Kuomet nesiskaitytoma su nustatyta tvarka ir kuomet kiekvienas jaučiasi augštesnis už kitus, tuomet išeina nenuseklumas mūsų darbuose. Iš to kyla betvarkės, barniai ir de akyvaizdoje to, kas aukščiau pasakytą, laikas sandariečiams

stoti darban. Jeigu norime išauklėti rimtą partijinę organizaciją, tad turime pradėti tvarką ir suderintą organizatyvų darbą ir tik tuomet susilauksime tinkamų vaisių iš savo darbo. Lai sandariečiai visą savo veikimą pradeda ir baigia per savo partijos organizaciją. Lai Sandara pastoja taja verpste apie kurią suktyši visas mūsų veikimas, visi mūsų žygiai, o tuomet mūsų partija išaugs į milžiną, sutraukdama po savo sparnu visą Amerikos lietuvių išėiviją. Ypač Sandaros kuopos turėtų atkreipti savo domą į agitacijos skleidimą tarp vietinių lietuvių. O tas atsiekti galima tik tuo keliu — Sandaros kuopą padarant vietos veikliausiu centru.

Baigdamas, laikau pareiga tarti širdingiausių ačių visiems sandariečiams, kurie tik rėmė organizaciją kuomi išgalėdami. Garbė tiems sandariečiams, kurie per šiuos metus nesigailėjo pinigų ir triuso auklėjimui mūsų partijos ir skleidimui prakilniųjų demokratijos idealų.

Tikėdamasis, kad ateinantis metas pražydės sandariečių veikimu ir Sandara išbojujus į milžinišką organizaciją, nušvies Amerikos lietuviams kelius, kuriais jie pasieks laisvę, demokratišką Lietuvą — pasieks ateitį. Kurie nuvargintą darbo žmonių luomą nuves prie laimės ir gerbuvio!

Su augšta pagarba,
S. E. Vitaitis,
ALTS. Prezidentas.”

b) Buvusio susinešimų sekretoriaus, p. R. Adžgausko raštininkas raportas priimtas.

c) Buvusio izd. sekr. J. Sagevičiaus raportas priimtas. Štai jo dalis:

“Užbaigus izdo tvarkos reikalus visomis įjėgomis, pradėjau varyti agitaciją kuopose susirašydamas su to laiko kuopų valdybomis ir veiklesniaisais nariais. Pasekmės to viso darbo tuojaus pasirodė, ir ALTS. atbudimas tęsėsi pusėtinai per pirmuosius šešis mėnesius. Patemus Sandaros vairą naujiems valdininkams pirmą mėnesį pasirodė gyvomis tik tai penkos kuopos; pagaliau kuopų skaitlius tuojaus didinosi, ir laike šešių mėnesių jau buvo pilnai stiprių ir veiklių 22-vi kuopos.

Kuopų ir abelnai Sandaros reikaluose prisiėjo paršyti 427 laiška ir 41 atvirutė, neminint kitokių darbų.

Apart kitko, dalyvavau apie penkiuose Centro Valdybos suvažiavimuose, perleista gana didelis skaitlius krivulių įvairiuose Sandaros reikaluose.

Nors daug prisiėjo dirbti Sandaros reikaluose pirmame pusmetyje, bet vienok nesijaučiau nuvargintu, kuomet viskas ejo ramiu ir teisingu keliu. Antrame pusmetyje, del tulų priežasčių prisiėjo atšalti.

Perleisdamas vietą naujam raštininkui, linkiu jam ramesnio ir pasekmingesnio darbo.

J. Sagevičius,

Izdo rašt.”

d) J. Ambraziejus, ALTS. kasieriaus raportas priimtas.

e) K. Jurgelionas, ALTS. administratoriaus ir dabartino finansų sekretoriaus, bei kasieriaus raportas priimtas. Pertikrint Administracijos knygas išrinkta komisija iš St. Mockaus, J. Butkaus ir K. Sidabro.

12) Redaktorių raportai:

a) Pijaus Norkaus, išrinkto pereiname seime redaktoriaus, raportas priimtas.

b) Kastanto Norkaus, dabartinio “Sandaros” redakcijos vedėjo raportas priimtas.

13) Apšviotos Komisijos raportą išdavė p. J. Selevičius, iš kurio pasirodė, kad komisija daug negalėjo nuveikti del nesusižinojimo tarp savęs ir de daugybės permainų organo redakcijoje.

14) Lietuvos Nepriugulmybės Fondo raportą išdavė LNF. sekretorė, p. lė P. Jurgeliutė. Štai svarbesnėji jo dalis:

“Darbai, atlikti nuo 15 d. kovo iki 1 d. lapkričio:

1. Agitacijos tikslais palaikytai, kiek tai buvo galima, ryšiai su atskiromis kolonijomis; siuntinėta specialiai atsišaukimai — laiška į SLA. kuopas ir šiaip žymesnius mūsų žmones, kurių adresus buvo galima gauti. Agitacijos laišku išsiuntinėta tarp 700 ir 800.

2. Prie buvusiųjų nuo pernai LNF. Skyrių laike pastarųjų 8 mėnesių susitvėrė dar nauji sekančiose vietose: 10-tas skyrius — Batavia, Ill.; 11-tas skyr. — Tamaqua, Pa.; 12-tas skyr. — Newark, N. J.; 13-tas skyr. — Kerany, N. J.; 14-tas skyr. — Wilkes Barre, Pa.; 15-tas skyrius — Rochester, N. Y.; 1-tas skyr. — Passaic, N. J. Tų skyrių nariai moka nuolatines mėnesines mokestis politikiniams Lietuvos darbas.

Finansinis Fondo stovis:

Man likus L. N. Fondo Sekretore, Fondo Finansinis stovis buvo sekantis: nuo 3 d. spalio, 1914 m., įplaukimų buvo \$9,579.83; per tą patį laiką išmokėjimų buvo \$5,431.61. Nuo 10 d. kovo iki 1 d. lapkričio, 1918 m., t. y. per 8 mėnesius, įplaukimų turėjome \$4,362.24; išmokėjimų tuo pačiu laiku turėjome \$3,605.77. Kitai sakant, L. N. Fondo stovis dabar, ant 1 d. lapkričio, 1918 m., yra sekantis:

Įplaukė: Iki 10 d. kovo, 1918, . . \$9,579.83 Per 8 paskutinius mėn. 4,362.24

Viso 13,942.07 Išmokėjimai: Iki 10 d. kovo, 1918, . . 5,431.61 Per 8 paskutinius mėn. 3,605.77

Viso 9,037.38 1 d. lapkričio, 1918 m. lieka Fonde . . . \$4,904.69. Dabar LN. Fondo dirbamieji darbai:

1. Amer. Liet. Visuot. Seimo nutarimu, Amerikos Lietuvių abidvi Tarybos sudarė bendrą Pildomąjį Komitetą Washingtone, kur reikalinga buvo ir tautininkų atstovybė. Sugrįžus Dr. J. Šliupui iš Europos, Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba, gavusi sankciją Lietuvos Nepriugulmybės Fondo, nutarė siųsti Washingtonan savo atstovą ir atstovu pakvietė Dr. J. Šliupą.

2. Prieš LN. Fondo Valdybos akis dabar sustoja visa eilė labai svarbių darbų, kuriems reikia didelių sumų pinigų. Tie darbai yra sekantie: a) Lietuvos lietuvių reikalauja iš Amerikos 1 miliono frankų vien Tautos Konferencijos reikalams; pati Lietuva ketinanti sudėti kitą milioną; b) Lietuviai dalyvauja Dem. Vid. Europos Tautų Unijoje, — čia reikia irgi sumokėti labai daug pinigų; c) Washingtono reikalinga užlaikyti rimta atstovybė; d) kuogreičiausiai reikia siųsti atstovai Europon; e) Karei pasibaigus, atsidarius susinešimo keliams su Lietuva, reiks daug pinigų ir Lietuvos žmonėms, pradėjus jiems gyventi nauju gyvenimu. Akyvaizdoje to viso, reikia, kad Liet. Nepriugulmybės Fondą dabar plauktų pinigai ne desėtkais ar šimtais, kaip dabar yra, bet desėtkais tūkstančių, nes nuo dabartinio mūsų pasidaravimo ir duosnumo tautos reikalams priklausys gal buti visa tautos ateitis. Todėl ir L. N. Fondo Sekretorė prašo Seimo atstovų, kad jie panaudotų visus prieinamus ir teisėtus budus kuodidžiausiai agitacijai už LN. Fondą, — o kartu su tuo ir už Lietuvos ateitį.

Lai gyvuoja Nepriugulmybės Fondas! Lai gyvuoja galutinis visų Amerikos Lietuvių tikslas — Laisva, Demokratinė Lietuvos Respublika!

P. Jurgeliutė,

Liet. Nepr. Fondo Sekretorė”. 15) ALTS. Taryboje atstovybės raportą išdavė p. J. Ambraziejus. Raportas priimtas, o AL. T. Tarybos klausimas palikta apsvartymui.

16) Laikraščio pirkimo komisijos raportą išdavė tos komisijos nariai. Ponas P. Norkus užreikė, kad ALTS. pirm. pasielgė tinkamai ir gerai su Sandaros organo nupirkimu. S. E. Vitaitis paaiškino apie tarimąsi su “Ateities” B-ve, “Am. Lietuvių”, “V. L.” ir kitomis Bendrovėmis kas-link nupirkimo Sandarai organo. Patogiausiomis išlygomis Sandarai pardavė savo laikraštį ir spaustuve “Ateities” Koop. B-ve, nuo kurios laikraštis tapo ir nupirtas. J. Ambraziejus taipgi patvirtina, kad su organo pirkimu išrinkti žmonės elgėsi kaip galint geriau.

17) Skaitoma laiška.

a) “Gerbiami 5-to ALTS. Seimo Delegatai!

Priimkite mūsų širdingą pasveikinimą visi, kurie dirbate del labo Laisvos Lietuvos.

Priimkite ir perduokite nuo mūsų gilią užuojautą Gerb. Dr. Jonu Šliupui, tam lietuvių tautai, kuris už savo nuveiktus didelius darbus del Lietuvos tautos, šandien yra persekiojamas tamsių klerikalų.

Čionai yra čekis ant \$10.57 del Sandaros išpirkimo.

Už ALTS. 9 kp. iš Cambridge, Mass. A. Bartkevičius, sekr.”

b) “Amerikos Lietuvių Tautinės Sadaros Seimui.

Lai gyvuoja ALTS. Seimas. Lai gyvuoja ALT. Sandara. Lai gyvuoja ALTS. organas “Sandara”.

Lai gyvuoja Laisva ir nepriugulminga Lietuva!

Čia pridedama \$7.50 organo reikalams.

ALTS. 5-tos kuopos Valdyba, Baltimore, Md.”

c) “Amerikos Liet. Tautinės Sandaros 5-tam Seimui So. Bostone.

Vardu ALTS. 25 kp. siunčiame širdingus pasveikinimus ir geriausius linkėjimus Seimui. Linkime, kad Sandara plėtotusi ir augtų Lietuvių Liaudyje ir kad taptų galingiausia įstaiga demokratiškoj Lietuvių visuomenėj.

Su širdinga pagarba, Pirmininkas —

Dr. A. L. Graičiūnas. Rašt. — M. K. Šalinskas. Chicago, Ill.”

d) “Sveikinu ALTS. Seimą ir linkiu, kad po jo Sandara taptų politiško lietuvių gyvenimo keldrodžiu. Sandariečiai, suderinkite tautinį veikimą. “Sandaros” išpirkimui pridėdu \$5.00.

Su pagarba, K. J. Semaška, Rochester, N. Y.”

18) Pirmoje dienoje Seimą aplankė šie svečiai: M. Puodis, M. Zavanskas, K. Žiurinskas, P. Kalvelis, A. Jokubauskas, P. Barevičia, Lepetinskas, K. Sun-gaila, M. Gučis, M. Vimis, P. Malijonis, P. Kazlauskas, D. Šapalius.

19) Sesija uždaryta 6:15 v. v., nutariant susirinkti 9 v. ryto.

II. Sesija.

1) Antrą sesiją atidarė Seimo pirm. J. Ambraziejus 9:45 v. ryto, lapkr. 15 d.

2) Perskaityta pereinatos sesijos protokolas su mažu pataisymu.

3) Pridavė mandatą naujai pribuvęs delegatas . V. Ambrazevičius nuo 19 kp. iš Newark, N. J.

4) Pribuvo 12 kp. delegatė, ponia O. Ramanauskienė iš Lawrence, Mass.

5) Suteiktas sprendžiamas balsas kontrolės komisijos nariui, p. P. Kazlauskui.

6) Pribuvo 9 kp. delegatas p. P. Bartkevičia iš Cambridge, Mass.

7) Svarstoma kuopų įnešimai

ir padaroma šie nutarimai:

a) Organo pakraipoje padarė įnešimus šios kuopos: 7, 9, 18, 25, 46 ir 48. Tame klause išnešta sekanti rezolucija:

“Organas turi but rimtai vedamas tautinei - demokratinėje dvasioje, dedant pamatan ALTS. S. priimtus principus ir konstituciją”.

b) 15 kp. įnešimas, kad kuris ALTS. narys nori, tat gal mokėt tik 10 c. į mėnesį plačiai apkalbėjus tapo atmetas ir palikta po senovei, t. y. kad visi ALTS. nariai mokėtų po 25 c. į mėnesį.

c) Nutarta kad redaktorius butų renkamas seime iš 3 kndidatų, Apšv. komisijos rekomenduotų. Šis paragrafas turi but įtrauktas į konstituciją.

d) Svarstant 28-tos kp. įnešimą del sugražinimo p. J. Strimaicio prie “Sandaros” redakcijos, perskaityta p. J. Strimaicio rezignacija, — po to klausimas atmetas.

e) Centro valdybos nutarimas kas-link ėmimo organo šeimynose priimtas taip, kad jeigu šeimynoje keli nariai priklauso prie ALTS. tat jie užsimokėję A. LTS. guna ir kitus tautininkų laikraščius, pagal narių pasirinkimą.

f) “Sandaros” antgalvį pertaisyti pavesta administracijai.

g) Nutarta, kad Sandaros sekretorius butų drauge ir “Sand.” administratorium ir kad jis apsigyventų prie “Sandaros”. “Sand.” finansų ir susinešimų sekretariatą turi vest tas pats žmogus.

h) Apkalbama kuopų įnešimai kas-link sujungimo LNF. turto su ALTS. turtu. Kilo didelės diskusijos kurios tapo pertrauktos to klausimo neišrišus.

8) Perskaitytas pasveikinimo laiškas nuo dr. A. M. Bacevičiaus iš Elizabeth, N. J. su auka \$25.00. Laiškas skamba:

“Am. Liet. Taut. Sandaros 5-tajam Seimui, Boston, Mass. Didžiai Gerbiamieji Delegatai!

Kadangi pats ypatingai negaliu šiame Seime dalyvauti, todėl į vietą, dēlei organizacijos ir mūsų organo “Sandaros” reikalų, prisiunčiu nors savo čekį \$25.00 vertės.

Pasitikėdamas, kad delegatai Seimą atliks rimtai, ir kad išrinktoji valdyba darbuosis su pilnu pasišventimu mūsų tautiškai - demokratiškos politikos srityje. liekuosi su augšta pagarba,

Dr. as A. Bacevičius, Elizabeth, N. J.”

9) Padaryta pertrauka pietums 1 v. p. p. nutariant susirinkti 2 v. p. p.

III Sesija.

1) Trečią sesiją atidarė Seimo pirm. J. Ambraziejus 2:20 v. p. p., lapkr. 15, 1918 m.

2) Vėl paimama svarstymui ir diskusavimui materialis jungimas LNF. su vyriausia politine Amerikos Lietuvių organizacija, “Am. Liet. Taut. Sandara.” Devyniais prieš 8 balsus nu tarta šių dviejų įstaigų turto ne jungti.

3) Nutarta, kad visi LNF. valdybos nariai turi prigulėt prie ALTS.

4) LN. Fondo valdybos kontrolės klausime išnešta sekanti rezolucija:

“ALTS. Seimai arba ALTS. Centro valdyba, matant reikalą, pasitarus su LNF. centro valdyba, turi teisę pakeisti LNF. centro valdybos narių ar narius”.

5) Nutarta išrinkti iš 3 žmonių komisija finansinei kontrolei prie Lietuvos Nepr. Fondo.

6) Nutarta, kad visos ALTS. kuopos turi turēt komitetus rinkimui aukų Lietuvos Nepriugulmybės Fondui.

7) Centralinio Komiteto valdymo klausime išnešta sekanti rezolucija:

“Kadangi dabartinis C. Komitetas yra vidurinės srovės organizacija, todėl C. K. nariais

tegalai būti renkami tikrai ALT. S. nariai".

8) Perskaičius 7-tos ir 11-tos kuopų įnešimus kas-link ALTS. atsinešimo linkui parapijų — užreikš, jogei ALTS. toleruoja visas religijas, bet prie jų auginimo neprisideda. Tai yra pažymėta ALTS. konstitucijoje.

9) Suteikta patariamaisi balsas A. L. C. K-to nariui p. Paužai.

10) Pribuvo Dr. J. Šliupas iš Washington, D. C.

11) Padaryta pertrauka 10-čiai minučių.

12) Po pertraukai pirmiausia paprašoma, kad ką-nors pratarų gerb. Dr. J. Šliupas, kuris pakalbėjęs apie tragingą Lietuvos padėjimą patarė, kad šis seimas apsvarstytų reikalą siuntimo Lietuon rimtų lietuvių iš Amerikos.

13) Suteikiama sprendžiamasai balsas gerb. Dr. J. Šliupui.

14) Apkalbama ALT. Tarybos klausimas ir išnešama sekanti rezoliucija:

"Tautinė Taryba, kuri dirba išlaikinti Lietuvos Nepriklausomybės darbą, privalo susidėti iš 6 narių nuo ALTS., 6 iš LNF. ir po tris nuo tautinių centrinių nepolitiškų organizacijų.

Kooptavimas ir perleidimas vieno delegato teisės kitam nėra leistina".

15) Seimas uždaryta 6:45 v. v. nutariant susirinkti 9 v. ryto, lapkričio 16, 1918.

16) Antroje Seimo dienoje apsilankė šie svečiai: K. Singaila, ponai Raulinaičiai, J. Jauskas, A. J. Kupstis, A. Sabutis, K. Kalvelis, A. Jokubaitis, p-lė M. Kimmirutė, J. Peža, J. Bantrulis, M. Mockapetris, V. J. Račkaukas, Jureivis Gabrėnas, P. Simanavičia, K. Sirbikas, Armanavičius.

IV Sesija.

1) Ketvirtą sesiją atidarė seimo pirm. J. Ambraziejus, 9:45 v. ryto, lapkr. 16 d., 1918 m.

2) Perskaudus delegatus pasirodė, kad pasivėlino Kinderavičius ir Blažaitis.

3) Perskaityta antros ir trečios sesijų protokolai ir priimtas su mažų pataisymu.

4) Suteikta sprendžiamasai balsas p. Romanui Karužai iš New Yorko, kaip apšvietos komisijos nariui.

5) Peržiūrėjimo knygų komisijos raportą išdavė St. Mockus. Raportas sutiko su administratoriaus raportu ir tapo priimtas.

6) Balsų skaitymo komisijos raportą išdavė St. Mockus. Raportas priimtas. Balsavimo pasekmės yra:

Kp. No.	Ant pirm.	Vice-pir.	Sus. sek.	Fin. sekr.	Kas.
1.	2	19	5	15	6
7.	31	—	24	7	27
9.	9	2	8	3	3
10.	6	1	1	6	7
11.	8	2	10	—	10
12.	8	2	2	8	2
15.	13	5	4	14	3
16.	17	6	4	15	4
19.	—	47	16	31	16
21.	2	2	3	1	4
24.	10	—	10	10	—
29.	6	—	1	5	6
30.	3	2	—	5	1
35.	3	2	—	4	1
46.	13	1	13	—	14
49.	4	1	—	5	3
	135	92	30	156	51
			129	98	172
					40
					15
					152
					48
					25

leidžiamų Sandaros raštų.

c) Jos nuožiuroje ir pilnoje kontrolėje yra Sandaros organo redakcija.

d) Ji turi teisę, pritariant C. Valdybai, prašalinti redaktorių, jeigu tas nesilaikytų ALTS. principų ir taisyklių.

7) Perskaitoma pasveikinimai:

a) "Gerbiami ALTS. Seimo Delegatai!

Nors aš neesiu Sandaros narys, bet matydamas, kad ši organizacija yra grynai demokratiška, kovoja už Lietuvos laisvę ir skleidžia apšvietą tarpe lietuvių, tad siunčiu penktajam Sandaros Seimui širdingus linkėjimus tikėdamas, kad šis Seimas, kuomet artinasi pasaulio taika, daug ko nuveiks delei labo Lietuvos ir lietuvių visuomenės.

Taipgi, kad Sandara leidžia laikraštį "Sandarą", kuris butinai yra reikalingas kaip pačiai organizacijai, taip ir visuomenai, o žinodamas, kad parama yra reikalinga, tad prisunčiu nors mažą auką, dešimtis dolerių (\$10.00).

Velindamas geriausių pasekmių penktajam Sandaros Seimui ir Sandarai pasilieku su pagarba, S. J. Jurša, Liet. kar. iš Hart Sam Houston, Te as".

b) "ALTS. 5-tajam Seimui. Tautiečiai: —

Siunčiu jums širdingus linkėjimus ir kartu mano dovaną šimtą dolerių (\$100.00), kuriuos meldžiu priimti del Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros praklinių darbų.

Atmindamas: "vienas už visus ir visi už vieną" trokštu, kuogeriausių pasekmių Am. L. T. Sandaros penktajam Seimui ir linkiu kuodaugiąusia laisvės Lietuvos žmonėms.

Su tikra pagarba, Juozas Kowaliauskas, Bankierius, Bostone".

8) Romanas Karuža išduodamas Apšvietos komisijos raportą pritarė ankščiau išduotam ki to Apvš. Kom. nario, J. Sekevičiaus, raportui.

9) Svarstant klausimą sandariečių priklausimą kitoms politiškomis partijoms, vadovaujanties ALTS. programa nutarta, kad Amerikos Lietuvių Taut. S. nariai neprivalo priklausyti kitoms politiškomis organizacijoms.

10) Nutarta padidinti centro valdybos sąstatą, darenkant du izdo globėjus.

11) ALTS. kalendoriaus leidimo klausimas palikta Sandaros administracijai.

12) Apšvietos komisijos veikimą apkalbant nutarta sekami dalykai, kurie turi but įtraukti ALTS. konstitucijon:

a) Jos srityje yra visas patiekimas ir išleidimas Sandaros politiškai - kurturiškų raštų. Ten įeina ir šie dalykai: sutaisymas referatų, paskaitų etc.

b) Ji apsprendžia tinkamumą

14) Nutarta, kad visi ALTS. reikalams pinigai būtų siunčiami ALTS. administracijon, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

15) ALTS. administratorius pas save neprivalo daugiau pinigų laikyti, kaip \$500.00. Šis paragrafas turi buti įtrauktas ALTS. konstitucijon.

16) Nutarta, kad ALTS. kuopų nariai iki naujų metų sumokėtų nors po \$1.00 ALTS. reikalams. Budas sumokėjimui paliekama kuopų autonomijai.

17) Nutarta gaut paskolą apmokėjimui ALTS. mirtgūšių.

18) Perskaitoma šie laiškai:

a) "Sandaros Seimui.

Gerbiamieji: —

Priduodu mano čekį už \$100.00 del pagelbėjimo kovoti už Liet. Nepriugulmybę, t. y. del Lietuvos Nepriugulmybės Fondo. Ir kiņas simtas dolerių yra pažadėtas del supirkimo maisto ir drabužių ir pasiūsti iš Bostono čielai laivą su valgomais daiktais ir erapanomis del Lietuvių nuo karės nukentėjusių. Ir kaip tam tikslui susitvėrs komitetas tai aš priduosiu mano kitą čekį už kitą \$100.00, idant mano auka nors kelis Lietuvos alkiu mirštarčius kudikius išpirktų iš bado.

Eroliai lietuviai, aukaukim dešimtą nuosimtį mūsų metinės algos iškovojimui Lietuvai Nepriugulmybės!

Valio, valio Lietuvos Respublikai!

Su gilia pagarba,

Antanas Ivaškevičius, So. Boston, Mass."

b) "Am. Lietuvių Tautinės Sandaros 5-tajam seimui, So. Boston, Mass.

Gerbiamieji Delegatai: —

Linkime jums geriausių pasekmių svarstyme reikalų mūsų sriovės, kaip ir mūsų numylėtos tėvynės Lietuvos, kuriai mes tiek daug esame kalti. Siunčiame čion ir mažą dovanėlę \$190.00, kurią prašom priimti ir perduoti "Kalėdinin Fondan", t. y. L. Nepr. Fondan. Tikimės, kad čion tik pradžia ir kad į trumpą laiką auka padvigubinsime iš mūsų kolonijos.

Už 10-tą ALTS. kp.

Rašt. Vincas Alksninis.

New Haven, Conn.

P. S. Čion pridudame ir aukautojų surašą:

Am. Liet. T. Sandaros Conn. Valst. IV Apskritis 40.00
Tėv. Mylėtojų 14 kp. 10.00
Kazimier. Makarevičius 25.00
Pr. Cibulskas 25.00
Juoz. Butkus 25.00
Klemensas Saikus, Simonas Cvirka, Jonas Maselunas, J. Noburaitis po 10.00

Mot. Vokietaitis, Simonas Livinskas, Petras Milušinas, Juozas Kazokas po 5.00
Vincas Alksninis 2.00
Antanas Simanaukas 1.00
Jurgis Taparaukas 1.00
Kazimieras Šoliunas 1.00
Viso labo \$190.00

Vincas Alksninis,

106 View st., New Haven, Ct."

c) "Gerbiamieji Seimo Delegatai: —

Siūsdami varde "Vienybės Lietuvininkų" redakcijos ir administracijos širdingą pasveikinimą atstovams vienatinės demokratinės LIETUVIŲ PARTIJOS, tariame ir linkime, kad SANDARIEČIAI - TEVYNAINIAI, suliekime visi įjegas bendron VIENYBĖN ir pajudinkime lietuviškas spēkas del išgavimo Nepriugulmingos Lietuvos.

Lai gyvuoja Demokratinė Lietuvių Valstybė!
Lai gyvuoja Demokratų partija Sandara!

Varde "V. L." Red. ir Adm. J. M. Danielius".

d) "Sveikinu gerbiamus delegatus ALTS. Seimo. Linkėdams Jiems kuonodaugiąusia pasidaruoti delei mūsų tėvynės "Lietuvos" ir ALT. Sandaros labo.

Taipgi melsčiau, kad gerbiami delegatai ir šisai Seimas išrastų budus kaip apsvalyti nuo pseudo tautininkų, kurie prisidengę tautiškomis maskomis mūsų sriovie vien pradžų gamina. Mūsų uoliausius pasišventusius veikėjus klerikalams parduoda.

Čia įdedu \$5.00, kuriuos skiriu "Sandaros" fondui.

Lai gyvuoja seimas! Lai gyvuoja ALTS. Sandara!

Lai gyvuoja Laisva Nepriugulminga Lietuva!

Kaz. A. Makarevičius,

New Haven, Conn."

e) "Gerbiami ALTS. 5-tojo Seimo Atstovai: —

Mes raciniečiai ALTS. 35-tos kuopos valdyba ir nariai sveikiname visus ALT. Sandaros 5-tojo Seimo atstovus ir velinam rimtai svarstyti visus seimo reikalus, o ypač Lietuvos reikalus. Geidžiame nuo šio seimo, kad ALTS. programas būtų sustatytas pastovus ant visuos.

Ir kad tvirtai būtų išreikštos demokratijos principų visuose reikaluose. Nuo šio seimo mes visi sandariečiai turime veikti vien tik pagal išdirbtą programą. Ne užsileidžiant klerikalams ir nepataikaujant socialistams.

Mūsų visų sandariečių obalsis yra prakilnus — Laisva Lietuva turi but ant visados!"

Ir mes 35 kuopa paremiam šį prakilnų obalsį aukaudami \$20.00 Lietuvos Nepriugulmybės Fondan. Juos suaukavo: Ant. Darginas \$5.00, M. Kasparaitis \$5.00, ALAS. 25 kp. \$10.00.

Dar sykį reikalaujame nuo šio Seimo atstovų, kad plačiai apkalbėtų apie Lietuvos reikalus. Taipgi apie grįžimą lietuvių į tėvynę. Svarbu būtų kad dabar, paskelbus karės pabaigą, but leidžiamas kalbėtojas po koliojas del rinkimo aukų L. N. Fondan, nes dabar žmonių upas yra pakilęs ir pasekmės būtų geros.

Gerb. Dr. J. Šliupas be atsakymo turi buti Amerikos lietuvių atstovų taikos konferencijoje ir kiti žymesni veikėjai. Reikalaujame, kad vidurinės srovės veikėjai nei pr plaukų ne užsileistų atbukalmieriams ir jų politikai. Nes užsileidimas Sandarai neša blėdį. Valio, sandariečiai dirbkite kiek tik išgalite Lietuvos labui: jūs nutarimus mes remsimė darbais.

Valdyba:

Pirm. — J. Bakutis,

Rašt. — M. Kasparaitis.

f) "Lietuvių šventakuprių Bilijoninės Federacijos" iš Brooklyn, N. Y. laiškas su auka L. N.F. \$6.17.

19) Ponas Antanas Naujo-kaitis iš So. Bostono auką LN. Fondui \$5.00.

20) Gerb. Dr. J. Šliupas paaukauja \$100.00 Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros reikalams. Salėje kyla griausmingi aplodismentai.

21) Gerb. Ona Ramanauskienė iš Lawrence, Mass. priketina ALT. Sandaros veikimo parėmimui \$100.00, kurį prisiū pasitarus su serganciu savo vyrui, gerb. A. Ramanausku. (\$100.00 nuo gerb. Ramanauskų gauta lapkr. 19 d. 1918 m. K. N.).

22) Gerb. V. Ambrazevičius taipgi maloniai priketino prisiūsti paramą ALT. Sandaros veikimui.

23) Visi delegatai apsiėmė perstatyti savo kolonijų lietuviams ALT. Sandaros daromą gerą Lietuvai ir užtikrino gerą širdžių lietuvių paramą ALT. Sandarai.

24) Padaryta pertrauka pietums nuo 12:20 iki 1:30 v. p. p.

V Sesija.

1) Penktą sesiją atidarė pirm. J. Ambraziejus 1:30 v. p. p. lapkričio 16, 1918.

2) Išrenkama šios komisijos: a) Komisija finansinės kontrolės prie LN. Fondo. Jon išrinkta: A. B. Strimaitis, A. M. Au-

gunas, M. L. Vasiliauskas.

b) Į Am. Liet. Taut. Tarybą išrinkta šie atstovai nuo ALTS.: Julius Baniulis, J. Ambraziejus, A. B. Strimaitis, A. M. Augunas, M. J. Vinikaitis, V. Daukšys.

c) Nuo L. N. Fondo ALT. Tarybon darinkta šie atstovai: Dr. Valiukas, p-lė P. Jurgeliutė, A. Ramanauskas iš New Yorko.

d) Apšvietos komisijon išrinkta: Romanas Karuža, J. Sekevičius, V. S. Jokubynas.

e) Kontrolės komisijon išrinkta: St. Mockus, P. Batrkevičia, P. Kazlauskas.

f) Įstatų komisijon išrinkta: Dr. A. L. Graičunas, adv. F. Bradchulis, adv. B. K. Balutis.

g) Teismo komisijon išrinkta: Zigmantas Jankauskas, ponis Ona Ramanauskienė, J. Balionis.

3) Perskaityta ir priimta Sandaros administratoriaus K. Jurgeliono rezignacija ir išreikšta padėka už darbavimąsi.

4) Sandaros administratorium išrinktas S. E. Vitaitis, kuriam turi but apmokama persikraustymo lėšos iš New Yorko Bostonan ir bus mokama po \$30.00 savaitei. Administratorius dirbs ir Sandaros sekretorių darba. Seimas administratoriui užtikrina darbą nemažiaus dviems metams.

5) Seimas nutarė, kad administratoriaus referendumų nebutų renkamas, o turi but renkamas ALTS. seimuose. Šis pataisymas turi but įtrauktas ALTS. konstitucijon.

6) "Sandaros" redaktoriūm aklamacijos budu išrinktas Kstantas Norkus.

7) Užvirtinama ALTS. Centro aldyba sekantiems metams: a) pirm. — V. K. Račkaukas, b) vice-pirm. — A. M. Martus, c) sekr. ir adm. — S. E. Vitaitis, d) kasierius — K. Jurgelionas, e) kasos glob. — J. Sekevičius ir K. Makarevičius.

8) ALTS. perktasai Seimas nutarė Taikos konferencijon siūsti gerb. Dr. J. Šliupą. Taipgi išreikškė pgeidavimą, kad Taikos konferencijon važiuotų adv. Lopatto, adv. B. K. Balutis, profesorius Keistutis Šliupas, inžin. T. Naruševičius. Galutiną susitarimą pavesta atlikti Am. L. Tautinei Tarybai.

9) Seimas išreikškė pageidavimą, kad žmonės, galintieji atnešti naudą Lietuvos gyventojų susitvarkyme, kuogreičiausiai važiuotų Lietuvon. Ir kad prieš išvažiuosiant susineštų su ALT. Sandara, Am. Liet. Tautine Taryba, arba tomis už Lietuvos laisvę kovojančiomis įstaigomis, su kuriomis išvažiuojantiems bus patogiau.

10) Skaitoma priduoatas ALT. S. Seimui bilos ir nutariama: a) Buvusiam finansų sekr. p. J. Segevičiiui apmokėti padarytos organizacijos reikalais išlaidas \$2.79c. ir algos \$25.00. Iškaščius apmokėti tuoj-pat, o alga, kuomet sustiprės Sandaros izdas.

b) Buvusis susinešimų sekr. p. R. Adžgauskas priklausantią jam algą \$15.00 pavedė ALTS.

c) Už redagavimą ALTS. organų nuo pereinoto Seimo iki nupirkimui "Sandaros" ponui Norkui pripuolė \$20.00, kuriuos jis paaukavo ALT. Sandarai.

d) ALTS. pirm. S. E. Vitaitis pridavė tokią sąskaitą: krasos ir kitokios išlaidos organizacijos reikalais — \$8.54, pereinoto Seimo nuskirtoji alga — \$25.00, kelionė ir sugaištis dienos į 5-tą ALTS. Seimą, sulyg Centro Vald. nutarimo — \$25.00, taigi viso \$58.54. Iš tos sumos p. S. E. Vitaitis paaukavo ALTS. \$25.00, o \$33.54 nutarta apmokti.

11) Pridavė raportą ALTS. vice-pirm. p. V. Ambrazevičius, kuriame sako: "Gerbiami pasiuntiniai: —

Valdybos suvažiavimų turėjome vienuolika. Visuose lan-

kiausi. Man užėmus Sand. C. vietą mano pabriežimu buvo: Sandara suorganizuoti nors iš 10 tukstančių narių, kas labai reikalinga ir galima būtų, ir tik tada Sandara būtų galinga politikinė tautininkų organizacija, o labiausiai pagėrėtų jos finansinis stovis. Kad tas galima būtų, aš pirmame savo kuopos susirinkime prirašiau 40 naujų narių.

Vienas pas mus iš svarbiųjų atsitikimų buvo... tai pirkimas spaustuvės nuo "Ateities" Bvės, kurioj dabar spausdinasi "Sandara". Nupirkome kelių tukstančių doliarų įstaigą be pinigų. Tame reikale aš balsavau prieš pirkimą, bijodamas rizikuoti visos organizacijos likimu. Užvedus savo organą reikėjo uždėti ir didesni nariams mokesčiai. Kas vėl sustabdė narių prisirašymą. Vienas iš kebliausių atsitikimų buvo mūsų perijode šis: užėmus redaktoriaus vietą ponui Jonui Strimaičiui, įvyko didelis suriimas Sandaroje.

Mūsų srovės veikėjai ir laikraščiai veik nieko del ALT. Sandaros nepasidarbo. Pereito kovo mėnesij New Yorko suvažiavime mūsų Sandariniai ir veikėjai, apart šaunaus pasibarmimo, nei vieną agitatyvišką žodelį del Sandaros labo neištarė.

Tai gerbiami delegatai ir Sandaros nariai! Kviečiu Jus prie abelno didelio organizavimo, narių kuopimo. Iškaščius paneštų Valdyboj jokių neskaitau. Linkiu geresnės pasekmės atemanciai Sandaros valdybai ir pačiai Sandarai.

Su didžia pagarba,

Vincas Ambrazevičius, ALTS. Vice-pirm. Newark, N. J."

12) Sekančiam ALTS. Seimui laikyti nominuota trjs vietos: Newark, N. J., Waterbury, Ct., Cleveland, Ohio. Už Newarką balsavo 1, už Clevelandą — 4, už Waterbury — 14. Tokiu budu sekantys visuotinas ALTS. Seimas bus Waterbury, Conn.

13) Atsisojimu pagerbta nuo influzonus mirusis veiklus ALTS. narys, Kastantinas Lašas.

14) Kadangi šioje karėje žuvo daug ALTS. narių, tat 5-tojo A. L. T. S. Seimo delegatai ir delegatės atsisojimu atidavė jiems paskutinę pagarbą.

15) Pasiūsta ALTS. pasveikinimas prezidentui Wilsonui.

16) Nutarta visų išrinktų komisijų nariams pasiūsti laiškus-prašėjimus.

17) Perskaityta 4-tos ir 5-tos sesijų protokolai ir priimtas su tulais papildymais.

18) Baigiant Seimą pirm. J. Ambraziejui paprašius, gerb. Dr. J. Šliupas pasakė trumpą bet labai įspudingą prakalbą iš tautinio lietuvių atbudimo, kaip Europoje, taip Amerikoje, ir pranašavo šviesią ateitį lietuvių tautai.

19) ALTS. pirm. S. E. Vitaitis Seimo užbaigimo prakalboje nurodė, kad lietuvių tautininkų demokratų darbas dą nesibaigia su išgavimu Lietuvai laisvės.

20) K. Norkus paaukavo \$5.00 ALTS. reikalams.

21) V. Ambraziejus, ALTS. vice-pirm. kalbėjo apie tautinį lietuvių veikimą Amerikoje keiliolika metų tam atgal.

22) Paskutinėje Seimo dienoje Seime apsilankė šie svečiai: M. Dulkė, V. Visminas, M. Mockapetris, K. Pratasas, S. Jokubynas, S. Morkunas, K. Sirbikas, stud. A. Dembinas, K. Singaila, G. Dragašius, S. Kontautas, B. Juodris, Pakarklis, K. Vinis, ponis M. Pundienė, M. Zarranskas.

23) Seimas užbaigta 5:30 v. v. lapkričio 16 d. 1918 m.

J. Ambraziejus, pirm.

Kstantas Norkus, sekr.

"SANDARA"

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organas.

Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00

" " (Užsieniuose) \$2.50

Pavienis numeris 4c.

Agentams duodama už platinimą rabatas.

"THE LEAGUE"

The organ of the Lithuanian National League of America.

Yearly Subscription:

In the United States \$2.00

Six months \$1.00

To Foreign Countries \$2.50

Kreipiantės rašykite:

"Sandara"

666 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi būti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taisyriškai trumpina sulig savo nuožiumis. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondencijos, eilės ir t. p.) naikinami ir autoriams negražinami.

"SANDARA"

366 Broadway

So. Boston, Mass.

Lietuviai ir kiti.

Karės audrai praėjus kiekvienos tautos žmonės kuopias, idant pagelbėti nuo karės nukentėjusiems savo tautiečiams atstatyti naują gyvenimą: pašalpinės, mokslines, kulturines, politines, tautines ir kitokias įstaigas normalėsna vėžėsna pastatyti.

Nuo šio švento darbo lietuviai taipgi neatsilieka, — tūli mūsų tautos pionieriai net pavyzdinę pasiaukavimą šiame laike parodo, bet pas mus yra nemažai ir atskaluų, kurie ačiu savo vadovų suklaudinimui, negelbsti tautiniam lietuvių kilimui. Tai pragaistingas lietuvių tarpe apsireiškimas, kriuo nē tikri lietuviai, nē atžagareiviški, nē kitoki atskalunai negali džiaugties.

Mes visgi manome, kad po tiek daug metų kovos už mūsų savistovybę, dabar, laisvės aušrelei mums brėkstant, kiekvienas lietuvis užsidegs tėvynės meilės jausmais ir kuom galėdamas tai prirodys.

Mes lietuviai gyvuojame, t. y. mūsų tauta gyvuoja, ir mūsų tautos žmonės nori lygių teisių su kitų gyvuojančių tautų žmonėmis. Lietuviai nebuvo fanatikai ir nebus, todėl atsistoję greta pripažintų pasaulio tautų, savo žmonių likimą - ateitį sutvarkę, lietuviai visam pasauliui padės skleist demokratybės ir kitus idealus.

Juk lietuvių tautos išlaikymas nuo išnaikinimo, del neturėjimo progos apsireikšti žustančių lietuvių talentų išvystymas — taipgi yra darbas sykiu del pasaulinio progreso. O tą darbą atlikti turime mes lietuviai, nes kiti rupinasi savo tautų žmonėmis.

Daug lietuvių laikraščiuose buvo rašoma apie žydų ir kitų tautų susiorganizavimą. Mes nors nemažiau už žydus buvome persekiojami, bet mes taip pavyzdinai ne susiorganizavome, mūsų pajėgos išsklaidytos. Jeigu žydai dirba socializmui, jis vistiek savo tautos reikalus

remia, gi pas mus... tiesiog skaudu ir paminėti. Ačiu tautinei žydu vienybei, ačiu tautinių savo įstaigų finansavimui jie šiandie ir galingi, ir juos nē kapitalas taip neišnaudoja, kaip nelaimingą mūsų brolių lietuvių. Dą ne pervėlu, dą mes galime daug pataisyti, tik kiekvienas lietuvis visur bukime lietuviu, savo balsu ir pinigų remkime savo įsgas. Remkime Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą, remkime Lietuvos Nepriugulybės Fondą, remkime Lietuvos Išdą ir kitas prideramai lietuvių dirvonus purenančias mūsų įstaigas!

Man prisimena Amerikos rusai soc. menševikai. Neseniai jie sumanė leist laikraštį New Yorke. Pranešė savo tautiečiams, kad truksta pinigų. Ir štai rusų šimtinės ir tukstantinės pasipylė tam kulturiniam rusų darbui. Ir šiandie jie turi gerai stovinčią "Narodnaja Gazeta".

Lietuviai, raginkime, prašykime, aiškinkime savo tautiečiams, kad Amerikos lietuvių tautininkų - demokratų organas "Sandara" taipgi turi kaip galint greičiau išsimokēt už spaustuves mašinas. Pinguočiai, čia jūs galite parodyti save pasišventimą, galite prigelbėti skleisti apšvietos spindulėlius mūsų brolių tarpe.

Visi mes žinome, kad susiorganizavusieji belgai daug milijonų doliarų iš pasaulio valdonų išreikalavo nukentėjusiems nuo karės satvo tautiečiams. Po mano ranka guli "The New England Belgian Relief Fund" atskaita. Iki 24 d. lapkričio 1918 m. tik Naujoje Anglijoje ir tik į tą vieną gelbėjimo nukentėjusių nuo karės belgų fondą įpaulkė \$719,428.74. Belgai tokių fondų turi daugybę ir pinigų savo tautiečiams jie surenka nesulyginamai daugiau už lietuvius, nors Lietuva nemažiau nuteriota už Belgiją.

Štai ką reiškia tautinė vienybė!

Bostone yra "The Italian War Relief Fund". Šio fondo tikslai yra: rinkti pinigų suteikimui pagelbos grįžantiems iš Austrijos belaisvės italams rubus ir steigti Italijoje ligonbučius gydymui džiova sergančių dalyvavusių karėje italų ir jų šeimynų. Šis italų fondas užlaiko puikų savo ofisą ant Boylston st., užlaiko keilolišką tarnautojų ir iki 25 d. lapkričio 1918 m. į jį jau suplaukė \$227,752.20.

Ant lietuvių pečių guli daug daugiau pareigų, negu ant italų ar belgų, nes anų tautų žmonės turi savo valdžias, kurios ir rupinasi savo pavaldiniais.

Gi apie lietuvius nėra kam rupinties: mums patiems reikia savo baduolius gelbėti, mums patiems reikia nuo intrigantų lenkiškų šovinistų ir kitų užpuoliku

ginties, mums patiems reikia pasauliui apie savo skriaudas skelbti, mums patiems reikia sau žmogiškų teisių reikalauti, mums patiems reikia savo valstybės su visomis žinybomis ir mokslo bei kultūros įstaigomis kurti.

Ir puls amžinas vaitojantių lietuvių motinų prakeiksmas ant tų lietuvių, kurie šiame tragingame, mūsų tautos likimą lemiančiame laike neprisidės prie tautiniais - kultūrinių mūsų tautos darbų.

K. Norkus - Narkevičius.

Apžvalga.**ALTS. ofensyvas už Lietuvos laisvę.**

Nuo dabar ALT. Sandara per savo organą pradeda uolų ofensyvą už Lietuvos laisvę. Didžiausia to ofensyvo svarba tame, kad daugiau pinigų priplauktų į L. Nepriugulybės Fondą ir kad visi Amerikos lietuviai skaitytusi tikrais lietuvišais ir savo darbais tėvynės meilę darodytų.

Laisvės varpai suskambėjo, pasaulinė karė apsisistojė, — visų tautų žmonės, kuopias, organizuojasi.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara nori, kad visoje Amerikoje eitų uolus ofensyvas lietuvių tarpe už Lietuvos laisvę. Tas pagėdaujamasai ofensyvas jau apsireiškia, — geistina, kad jis nepasibaigtų, kol nepasieks visų Amerikos lietuvių širdį, na ir kišenių. O kuomet Amerikos lietuviai tars savo žodį ir parodys ką gali, tai ištiesų nusistebės iš mūsų galybės europiniai mūsų broliai, t. y. tie žmonės, su kuriais mes kuriame nuo visokių monarchų laisvą ir nepriugulmingą Lietuvos respubliką!

Tik broliai ir sesutės, padėkite panaikinti Sandaros spaustuves mortgicčius, o tuomet mes turėsime daugiau išgalės, spēkų, laiko ir energijos kovoje už Lietuvos nepriugulmybę ir visų mūsų tautos reikalų aiškiniame. Tai yra naturalis dalykas.

Lietuvos ministeriai.

Antrame savo raporte Amerikos lietuvių klerikalų delegacijos narys, p. Pakštas, rašo iš Šveicarijos, kad Lietuvos premjeru ir užsienio reikalų ministriu paskirtas profesorius Valdemaras, finansų ministeris — Martynas Yčas, vidaus reikalų ministeris — Dr. A. Alekna, karės min. — gen. majoras Žukauskas, apšvietimo min. — Dr. Kazys Jakant, apšvietos (?) — St. Landsbergis, žemdirbystės — grafas A. Tiškevičius, justicijos — Krikščiuikaitis (Aišbė), valstijos kontrolierius — Petras Leonas.

Nors tikresnių žinių apie tai kol kas neturime, bet čia paskelbtas Lietuvos ministerių sąstatas nėra peiktinas.

Taipgi pranesama, kad Lietuvos valdžios išduotus pasportus jau pripažįsta Svedija ir Šveicarija.

Lietuviai grįžta tėvynėn.

Iš pasiekusių Ameriką Lietuvos laikraščių matyti, kad Lietuvon jau sugrįžo iš Rusijos ir "Sandaros" bendradarbis, stud. komersantas Vytautas Steponaitis, mokyt. Vl. Jakučionis, gyd. Pr. Vaičiūška, inž. Val. Verbickas, inž. Kaz. Kairiukštis (iš Vokiet.). Iš Šveicarijos per Berlyną sugrįžo Martynas Yčas. Lietuvon sugrįžo ir gimnaz. mokytojas Barys Sruoga, matematikas J. Sideravičius, mokytoja F. Kazlauskaitė, agronomas Vl. Kriauciūnas, kar. inž. Ant. Rėška, mok. Juoz. Vėbra, prov. J. Budžionis, farmaceutas J. Karonis, inž. J. Ramanauskas.

Vien per Oršos stotį iš Rusijos Lietuvon sugrįžo virš 16 tukstančių tremtinių.

Lietuvon sugrįžo Kaukazo stoties viršininkas J. Milionas, gydytojas Povylas Jančius, gyd. Ant. Matukas, oficerias Pr. Mačiulis, juristas Vyt. Gylis, mokytoja Elž. Pronckunaitė, gydytojai Kuprincius, Galinas ir Tumosa, agr. S. Daugirdas, inž. Bened. Tamoševičius, buhalteris Jonas Klinga, matematikas Jeronimas Vyšniauskas.

PASTABOS.

Vienas klerkalų laikraštis užsiėmė svarbiu "moksline" tyrinėjimu: ištisias špaltas užima gvildenimui klausimo... "Ar yra pragaras"?

Gera butų, jeigu to laikraščio personalas ir pragaros surėdymo specialistas, ką "Drauge" straipsnius talpina, patyrinėtų Chicagos stockyardus.

Tuomet nereikėtų statyti klausimą — "Ar yra pragaras"?

Melagis P. Dmowski, tas žinomas lenkiškas endekas, dabar sėdi New Yorke ir susiriesdamas meluoja amerikonių spaudai apie lietuvius. Deja, pana Dmowskio klausio tik N. Y. World'o reporteriai, gi New York Times ir kiti rimtesni laikraščiai jau žino, ką Dmowskis moka paportų, taigi į jį rimtos domos nekreipia.

Meluok, ponas Dmoski, kiek nori: nors tavo melai skrodžia lietuviams širdis, bet galiop teisybė užviešpataus.

Universal Service paskelbė, kad Lietuvos bolševikai internavo Bavarijos princą Leopoldą Raudondvaryje, ties Kaunu. Taipgi paskelbė, kad Vokietijos karinis atstovas Brest Litovske, gen. von Hoffman taipgi tapo lietuvišais internuotas.

Ištiesų, lietuviai pradeda šeiminkaut savo tėvynėje. **Santakiškis.**

PAAIŠKINIMAS.

Daugumas mūsų klausia, kas tai yra "Kalėdinė Eglaitė" ir kam "Kalėdin. Eglaitės" aukos eina. Taigi klausykite: "Kalėdinė Eglaitė" tai yra simbolis arba obalsis po kuriuom renkama aukos nukentėjusiai nuo karės Lietuvai, arba duodama kalėdinis prezentas Lietuvai, t. y. aukos Lietuvai vardan Kalėdų. Visos po šiuom obalsiu surinktos aukos eis į Lietuvos Nepriugulybės Fondą.

"Kalėdinės Eglaitės" centras yra Chicagoje, prie dienraščio "Lietuva", bet tokios aukos del LNF. priimamos ir kitose tautinių laikraščių redakcijose.

Per "Sandaros" redakciją varde Kalėdų L. N. Fondan paaukavo:

Cambridge jaunimas 35.55

ALTS. Seimo aukos 331.17

Šiame "Sandaros" numeryje skelbiame 994.00

Viso \$1360.72

Šias Kalėdas sušinkame kaipo pripažinta pasaulio tauta, taigi ir kiekvienas lietuvis pasirodykime, kad suprantame savo, kaipo Lietuvos piliečių, pareigas.

"Sandaros" Redakcija.

Milžiniška Bostoniečių Auka Lietuvos Nepr. Fondui.

Lapkričio 24 d. S. L. Šv. Kazimiero Dr-ja turėjo savo susirinkimą. Besvarstant draugijos reikalus buvo skaitytas laikas nuo Nepriugulybės Fondo So. Bostono skyriaus su prašymu aukų Lietuvos Laisvės išgavimui. Kadangi šiandien mes lietuvių turim sudėti \$300,000 į trumpą laiką, tat apkalbėjus, vienbalsiai nutarta iš S. L. Šv. Kazimiero Dr-jos aukauti \$500.00! Tuom darbu rupinties ir rinkti aukas nuo narių ir kitų lietuvių išrinktas kimitetas - kolektorai: St. Mockus, V. J. Račkauskas, J. Žerdiackas, F. Žerdiackas, P. Karvelis, A. Bendoraitis.

Tuoju tapo padaryta pertauka kelioms minutėms. Ponas P. Stanis sako: "Broliai, dėkim visi po dešimkę, nes reikia pinigų išgavimui Lietuvai Laisvės". Pirmutinis pradėjo ir tuoj pasipylė gerširdžių lietuvių pinigai iš visų pusių. Aukavo:

S. L. Šv. Kazim. D-ja \$500.00

Petras Kiburis 50.00

Kastantas Jurgeliunas 50.00

Dr. Pov. Jakimavičius 25.00

Povylas Karvelis 25.00

Petras Stanis 10.00

St. Mockus 10.00

Antanas Lenčauskas 10.00

Kazys Naudžiūnas 10.00

Petras Bolis 10.00

Mateušas Mockapetris 10.00

Kazys Vestvilda 10.00

Jokubas Kudrevičius 10.00

Petras Barevičius 10.00

Kazys Lenčauskas 10.00

J. Milauskas 10.00

Mrcijonas Gaputis 10.00

Jurgis Senukevičius 10.00

Zigmas Bandzevičius 10.00

Bronius T. Jurkonis 10.00

Antanas Ančiukaitis 10.00

Antanas Bendoraitis 10.00

Petras Bukotas 10.00

Alfonas Čaplikas 10.00

Viktoras Batulevičius 10.00

Stasys Kornila 10.00

Stasys Ambroža 10.00

Jonas Z. Račkauskas 10.00

Vincas Račkauskas 10.00

Juozas Račkauskas 10.00

V. Burdulis 10.00

Adolfas Budraitis 10.00

Juozas Bielys 10.06

Izid. Kudrevičius 10.00

Antanas Šveistis 5.00

Antanas Pečiulis 5.00

Domininkas Avyža 5.00

Antanas Latvinskis \$5.00

Aleks. Klimaruskas 1.00

Martynas Kudaruskas 1.00

Viso surinkta \$362.00

Visi nariai kurie turėjo pinigų — davė, bet 50 narių prisius kolektoriam pinigus. Kiti susirinkiman gruodžio mėnesyje prižadėjo atnešti savo aukas Lietuvos laisvei. Gerbiamieji nariai! Mūsų pareiga yra visiems nariams sumokėti savo dalį Lietuvos Nepriugulybės Fondan, idant mūsų draugijos vardas būtų aukščiausias ir prakiliausias. Dėkim aukas visi ant Lietuvos Laisvės Aukuro!

Mes išrinkti kolektorai eisime pas visus narius ir reikalavsim aukų. Mūsų pareiga gauti nuo mūsų biznierių paramą. Bukime lietuviai, remkime savus biznierių ir nuo jų reikalavsim aukų Lietuvai. Ponai Kiburis, Jurgeliunas, Jakimavičius, davė dideles aukas ir sakė, jeigu mes lietuviai rems, ir mes su jumis. Jurgeliunas žadėjo kitą \$50.00 jeigu lietuviai rems jo biznį.

Idant būtų atliktas naudingas darbas, visi broliai stengkitės atlikti savo pareigą: aukaukit ir kitus raginkit, ir mūsų nariai biznierių duokit aukų, nes atėjo svarbi valanda. Mes buvom ir busim su jumis, o jūs bukite su mūsų Lietuvos reikalais.

Informacijos reikalais visi kreipkitės prie K. Jurgeliuno arba pas St. Mockų.

Stasys Mockus,

S. L. Šv. Kazimiero Drg. pirm.

\$32.00 Lietuvos Laisvei iš vieno So. Bostono lietuvių namo.

ALTS. Seimui pasibaigus, bostoniečiai pasirodė aiškiaus ir plačiaus žiurinti į Lietuvos Nepriugulybės klausimą. Šeimynos savo namuose kalbasi apie neapsakomą daugybę reikalų, kurie paliečia Lietuvos nepriugulmybę, arba pavergimą. Valgant pusrytį pas ponį Plevokiene, 948 E. Broadway, nedėlioje, lapkričio 17 d., kareivis iš Camp Devens, p. A. Plevokas, pradėjo pasakoti apie amerikonių energišką darbavimąsi išlaimėjimui šios karės ir džiaugsmą iš pasekmių sujungtomis spēkomis. Inžinierius M. Arnols, užstamstęs paklausė: "Kokiu budu mes lietuviai galėtume kariauti už liuosybę savo tautos?" Ponia Plevokiene sušuko: "Aukaukime pinigų ir darbą į L. N. Fondą, kuomet bus užtektinai pinigų ir pasišventusių dirbti del Lietuvos nepriugulmybės, tad mūsų karė bus laimėta." Suprasdami reikaligumą aukų del šio darbo, nieko nelaukė pradėjo mesti pinigų į kruvą, kurių skaičius pasiekė \$32.00. Aukavusių vardai: J. B. Galius, \$5.00 M. Arnols, 5.00 M. Binkius, 5.00

J. L. Pašakarnis,	5.00
Ponia E. Plevokienė,	2.00
Kar. A. Plevokas,	1.00
P. Bolys,	2.00
P-lė Albina Plevokaitė,	1.00
P-lė Marijona Plevokaitė	1.00
V. Botiejaitis	1.00
V. Plevokas,	2.00
J. Plevokas,	1.00
J. Petrakis,	1.00
Viso.....	\$32.00

Lietuvos liuosybės klausimas priklauso nuo mūsų duosnumo ir darbštumo. Ir jeigu šis sumanymas aukavimo įvyktų ir pereitų per visas lietuvių šeimas Amerikoje, tuomet mes lietuviai, galėtume suaukauti didelę sumą pinigų be didelių iškaščių ir pasirodytume, kad esame kovoję už Lietuvos liuosybę. Veli jam, kad ir daugiau šeimynų pasektų mūsų sumanymą.

J. L. Pašakarnis.

LIUOSYBĖS ŽVAIGZDĖ.

Nuo despotų jungo pasiliosavę įvairios tautos Europoje šilmingai apreiškia pasauliui savo Nepri gulmybę. Liuosybės žvaigždė joms užtekėjo ir, nušvitus, visų šalių akis į save atkreipė. Nepri gulmybė tai tikriausias toms tautos atlyginimas už jų ilgų metų vargus ir kančias; tai apvainikavimas didelio darbo ir pasišventimo ko voje už Liuosybę! Šiandien visos šalys sveikina Lenkiją, Čeko-Slovakiją, Jugo-Slaviją ir kitas tautas; sveikina jas kaip sau lygias, kraujo kaina ir pasišventimu sau Liuosybę nupirkusias! O mes, lietuviai?... Kada mes pasauliui apskelbsime Lietuvos Nepri gulmybę? Kada Lietuvos Liuosybės žvaigždės užtekės, idant visoms šalims apreiškus, jog ir mes, lietuviai, lygūs kitiems ir esame verti pagarbos? Nes ir lietuviai kraują upeliais lieja, ir lietuvių žaidos, dejavimai reikalauja atlyginimo.... Tuomi atlyginimu gali būti tik Lietuvos Nepri gulmybė!!

Taigi dabar, dabar, dėkime visas pastangas Lietuvai Liuosybę išgauti; vargo gelmėse, ašarų šaltiniuose, kraujo upeliuose... surasime ginklą kovai!! Nepraikime nei vienas pro šalį Lietuvos Nepri gulmybės Aukuro tinkamos aukos už Lietuvos Liuosybę nesudėję. Aukaukime dabar ir aukaukime gausiai. Vėliau Lietuva mūsų aukų nereikalaus....

Dr. K. Drangelis.

Chicagoje:

Stanislovas Daugėla,	\$25.00
Jonas Pajauskas,	25.00
Antanas Rekašis,	15.00
Jonas Stankus,	5.00
Kazys Vičas,	5.00
Antanas Dziuksa,	5.00
Jonas Sinkus,	5.00
Surinkta per A. Lukauską ir J. Gaubą Taikos dienoje, Domicelė Butrimūtė,	10.00
A. Lukauskas, 2-ru kart	5.00
Jonas Venckus,	5.00
Jonas Gaubas,	4.00
Benediktas Butkus,	3.00
Juozas Urba,	2.00
Antanas Bitautas,	2.00
Bronė Bitautienė,	2.00
Aldona Bitautaitė, 2-ju metų	1.00
Stasė Bitautaitė, 10 met.	1.00
(Abi aukavo iš savo centinio fondo).	
Jonas Budrikas,	1.00
Pranas Dalkus,	1.00
Kazys Beinarauskas,	1.00
Laur. Azukas,	1.00
J. Petrauskas,	1.00
Surinkta per M. Dudą susirinkime pas p. K. Burkauską, 17 diena Lapkričio:	
K. Burkauskas,	1.00
K. Burkauskienė,	1.00
Adelė Burkauskaitė ir K. Burkauskas, po 50c.	1.00
Justinas Stasiunas,	\$1.00
Kastas Petruolis,	1.00
Leonardas Petruolis,	1.00
Jonas Biežis,	1.00
Bol. Kanapeckas,	1.00
Justinas Klivečka,	1.00

M. Dudas,	1.00
Iš Pocatello, Idaho.	
Danielius Sargunas,	10.00
Iš Great Neack, N. Y.	
Kazys Simaitis,	5.00
Iš Cleveland, Ohio.	
Taikos Dienoje.	
L. P. Baltrukonis,	100.00
K. Varakojis,	30.00
J. Gedminas,	25.00
T. Neura,	25.00
M. Sasevičius,	25.00
K. S. Karpavičius,	20.00
A. Šimkunas,	20.00
J. J. Bajerčius,	10.00
V. Balčiūnas,	10.00
J. Cyrgalis,	10.00
K. Skukauskas,	10.00
V. K. Jurgilas,	10.00
F. S. Sakalauskas,	10.00
P. Yečius,	10.00
J. Zakas,	10.00

Po \$5.00 aukavo: A. Akso-maičiūtė, A. Baltrukoniūtė, J. Bindokas, F. Decker, J. Dedinas, J. Drangelis, J. Duodonis, J. Garmus, B. Jankevičius, J. Klisevičius, J. Kapalinskas, P. Kamin-skas, V. Malinauskas, L. Maskolenko, S. Palilionis, M. Prakupas, J. Šukys, P. Šukys, J. Samuoklis, P. Šunsk, P. Šarkauskas, F. Zubinas, J. Zinevičius, A. Zdanavičius, S. Zaborskis, J. J. Zval-skas,

S. Pakeltis, 4.00
A. Brazauskas, 3.00
A. Puosgas, 3.00
A. Mikelionis, 2.00
J. Rainis, 2.00
F. Zaborskis, 2.00
Po \$1.00 aukavo: P. Abromaitis, P. Apanavičia, J. M. Baltrukoniūtė, J. Bakšiuotė, M. Bakauskaitė, J. Bates, A. Bar-kus, J. Daugelis, J. Dovidaitis, J. Grigas, K. Grinius, J. Franka, J. Klauga, J. Kibartas, O. Karu-ziūnė, O. Lukašavičius, A. Lavinskas, A. Litvaitis, J. Lubikis, I. K. Mačiulis, P. Mulolis, P. Mušinkas, A. J. Morkunas, B. Plinkevičius, M. Pečiulaitis, S. Rutkauskas, J. Šilinis, J. Skys-na, F. Skleris, M. Švara, J. Sa-veikis, N. Simanauskas, A. Šir-vydas, P. Šimkus, P. Stapulio-nis, J. Šarkus, J. Skerlis, J. Tin-fovič, O. Timošiuotė, A. Urb-šaitis, F. Vaičiūnas, A. Vilimaitis, J. V. Žilinskas, J. Žemaitis, J. Žitkevičius, J. Zauinis.

Viso labo iš Clevelandno \$518.00

WATERBURY, CONN.

Mažas miestas, bet smarkiai užsimojo.

Aną metų tarė Chicago: "Žiu rėkite, kiek mes surinkome "Kalėdų Eglaitė" aukų". Gi aną dieną jau tarė ir New Yorkas, kad jis žada Chicago "subyt" net baisiai sutriuškint. Bet broličiai apsižiūrėkite, kad jums kartais nereikėtų imt "pod kozyriok" Waterburui. Štai vieną dieną nukentėjusios Lietuvos Iždo vietinio skyriaus susirinkime likosi išrinktas komite-tas iš 13-kos žymių ypatų, rinkimui aukų Lietuvai laisvės iš-gavimui, t. y. L. N. Fondui. Žiu-rėkite, ką ta 13 išrinktųjų kom. kalba. "Gana rinkti visokioms eglaitėms, kalėdiniam fondams, — rinkime tiesiog Lietuvos lai-svės išgavimui, t. y. L. N. F." Na, broličiai, net šturpuliai ima. Biznierai šimtines, pusšimtines; dirbtuvių darbininkai penkipes, dešimtines, net ir dvidešimtines! Tukstantinę jau sutriuški-nome, griebsime kitą. Štal ką Waterburio žmonės sako: "Mes nenorime vergais būti, o kad nuo to išsigelbėti, tai reikia aukų, tat ir duodame. Kitos kolo-nijos turėtų apsisaugoti, nes Waterburis kovon eina.

Šturmo žvalgas.

CAMBRIDGE, MASS.

Klerikalai purtosi nuo bendro darbo.

Lapkr. 22 d. "Kalėdų Eglaitės" Komitetas sušaukė visų vietos dr. jų komitetus ir šiaip veikėjus, kad pasitarus kaip galint pasekti an-

giau veikti ir rinkti aukas Lietuvos Laisvės išgavimui. Susirinko gana skaitlingas veikėjų būrelis. Taip pat buvo ir "Tautos Fondo" pirmi-ninkas, kuris apreiškė, kad jų fondas jau turi kolekto-rius ir aukas renka, bet ma-tyt kad visuomenė nori, i-dant butų kuonodidžiausia vienybė tarpe mūsų, kad kuodaugiauasiai butų surink-ta aukų del išgavimo Lie-tuvai Laisvės. Todė nutarė, kad Tautos Fondas yra lygiai geras, kaip ir Lietu-vos Nepr. Fondas, ir kad tie du fondai rinktų aukas nepastodami viens kitam kelio. Nutarė, kad "Tautos Fondo" 35 skyriaus pir-mininkas sušauks savo kolektorius nedėlioje, 24 d. lapkr. tuoj po mišių į baž-nytinį sklepą ir pasitars su "Kalėdų Eglaitės" komite-tu, kaip pasekmingiau tą darbą varius. Čia pat pra-džiai tapo sudėta aukų "Ka-lėdų Eglaitėi" \$38.00 ir 5.00 "Tautos Fondan". Bet deja, neviskas taip eina, kaip žmo-nės nori. Lapkr. 24 d. ku-niogas tuoj apreiškė per pa-mokslą, kad bus visokių kolektorijų, kad niekas neu-kautų šliupui, tam mūsų vi-suomenės veikėjui. Pasakė, kad tik "Tautos Fondas" y-ra geras. Ir štai ant sutar-to laiko "Kalėdų Eglaitės" Komitetas nueina prie ba-žnyčios, kad pasitarti su "T. Fondo kolektoriais, bet Tautos Fondo kolektoriai, kaip bitės iš avilio, stačiai iš bažnyčios ir duį namo ir tuom viskas užsibaigė.

Vieni žmonės kalba, kad tai darbas kun. Juškaičio, kiti sako, kad jau ir jis pradėjo eiti pagarsėjusio Kras-nicko pėdomis.

Kalėdų Eglaitės Komite-tas dabar veiks vienas kaip matis geriau, nes su intrygų varinėtojais prie geriausių norų negalima susitarti. Eis aukas rinkti per stu-bas šios ypatos: Antanas Gribavičia, Juozapas Versiackas, Teofilė Prakupiūtė, Kazys Sidabras, Pranas Jenulevičius ir Vincas Jankauskas. Bus surengta keletas va-karų L. N. F. naudai.

Sandaros kuopos susirin-kime Lapkr. 24 d. taipgi pri-sirengta prie ofensyvo, kurį tuoj pradėsime lietuviškuose dirvuose. —S.

LAWRENCE, MASS.

Susirinkimas.

Grudžio 1 d. bus ALTS. 12 kp., Lawrence, Mass. mėnesinis susirinkimas A. Ramanausko bankos name, Oak ir Short gtv. 3 v. po pie-ty. Prašoma visus narius atsilankyti ir naujų draugų atsivesti prisirašyti. Bus išklaudyta raportai seimo delegatų, Sandaros organas ir kt. Kp. Valdyba.

DEL SMEIŽTŲ.

Iš kelių vietų teko girdėti, kad nežinia keno paleista paska-lai, kurių tikslu yra užkenkti LIETUVOS ATSTATYMO B-VEI. Paleista paskalas, buk: —

1) Lietuvos Atstatymo Bendrovė esanti privatinis kelių asmenų biznis; 2) Buk L. A. B-vė esanti kontroliuojama tikrai dviejų asmenų; 3) Buk 51 nuošimtį visų Lietuvos Atstatymo Bendrovės šerų valdo tikrai du asmens, butent R. Karuža ir V. K. Račkauskas, tad jiedu buk ir esančiu L. A. B-vės savininkais. Visi tie užmetimai yra be jokio pamato:

1) LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ yra visuomenės įstaiga, užmegsta Lietuvos Atstatymo Seime, Bro-oklyne, 1916 m. Prie jos jau priklauso arti 1,000 žmonių - šerininčių.

2) LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ yra kontroliuojama visų šerininčių, per jų 9 direktorius, o ne tik dviejų asmenų.

3) Iš visų 6,500 šerų iš-parduotų iki 15 d. lapkričio, R. Karuža turi 12 šerų ir V. K. Račkauskas turi 22 šerų, taigi juodu ne kontroliuoja net 1 nuošimčio šerų, tad ką bekalbėti apie 51 nuošimtį Jie-du tik dirba L. A. B-vei, kad ji bujotų ir virstų naudinga a-teityje Lietuvos įstaiga.

Iš to, kas viršūi pasakya, aišku, jog tie, kas leidžia panašius paskalus, tegali turėti vienintelį tikslą, butent — užkenkti nau-dingam Lietuvos darbiui. Tokį darbą varydami, jie gali užsipel-nyti vien Lietuvos priešų vardo.

Svarbiausias mūsų tikslas yra — sudaryti tvirtą finansinę įstai-gą, kuri prigelbės Lietuvai pakilti iš karės griuvėsių ir su-drutins ją ekonomiškai. Tuo tik-slu mes dirbame, tuo tikslu tu-kstančiai žmonių rašosi prie L. A. B-vės, atlikdami svarbų patri-otinį darbą. O kas šmeižtu ir juodinimu kenkia L. A. B-vės bujojimui, tas kenkia Lietuvai, tas nenori matyti ją pakilusią iš pelenų, tas velyja jai ekonomne vergija.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės direktorių valdyba: Pirmininkas R. Karuža, Iždininkas M. W. Bush, Sekretor. V. K. Račkauskas.

REFORMOS BELGIJOJE.

Karalius Albertas atida-rė Belgijos parlamento sesi-jas kur jis tarp kit-ko pasa-kė, kad valdžia gali pasiuly-ti parlamentui atmainyti vi-sokius rinkimo teisių apru-bežiavimus ir gali įvest vi-suotiną, lygų ir slaptą bal-savimą.

Flamandų klausime Bel-gijos karalius daug kalbėjo ir užreiškė, kad jis užtikri-na pilną laisvę flaman-dams.

Karalius Albertas savo prakalboje pažymėjo pasi-darbavimą talkininkų ir Suv. Valstijų Belgijos pa-liuosavime.

Atstovų bute tarpe garbės svečių buvo generolas Per-shingas ir Amerikos pa-siuntinys Witlock.

ŽINIA IS LIETUVOS.

Lietuvių Centro komiteto į-galiojimas iš Danijos pereitoje savaitėje prisuntė atsakymą p. J. Lukauskui So. Bostone. At-sakymas skamba: Gerbiamasis: —

Šiuomi Tamistai pranešu, jog šiandien esu gavęs žinią iš Lie-tuvos apie Lauriną Lukauskį, kuris gyvena Barvdžiuose, Kur-šėnų apskr. Sekasi jam gerai. Vargo nejaucia. Marcelė Trili-kauska, Marė Lukauskis ir Ma-teušas Lukauskis šiemet yra mi-rę.

Lukauskų šeimyna siunčia T. daug labų dienų. Jurgis Savickis.

Konservatorija
Lietuvių Muzikos Kon-servatorija, 769 Broadway, So. Boston, Mass., užkvie-čia visus, kas nori pramok-ti dainavimo, piano, smui-kos, teorijos muzikos ar šiaip susipažinimo su gai-domis ir t. p.
Už 10 lekcijų — viena ar daugiau savaitėje — nuo 8 dol. augštyn.
Mikas Petrauskas, Direkt.
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

DANTS
TO MEASURE
ONLY \$2.95
1½ metų garantuotos ar ba pinigų sugražiname — neušigianėdinus jums. Rankom sutos. Pasi-puošimui arba darbo dė-vejimui yra pasirinkti mui iš puikiausių madų. Pusę pinigų suėdysit. Extra mokejimų nėra-mes už expresą apmo-kam.
Prisiunčiam dykai auksu-otą spilką su pirmu užsa-kymu, kad parodyti, jog esate tikras agentas. Greitai atsišaukit. Pinigų nesiųskit. Grynaus pinigais pelnas. Jūsų drau-gai pirks ant pamatymo už mūsų žemas kainas. Musų agentai užsidirba i-ki \$75. į savaitę liuosu laiku. Leng-vai galite užsidirbti. Rašykite tuoj aus del sampalių kuriuos prisiusime dy-kai.
Chicago Tailors Association,
Dept. C 508,
515 So. Franklin st., Chicago, Ill.

Sergancio Skilviu
veidas atrodo paruges, nesinori dirbti, negali gerai darbą atlikti ir galiop buna priverstas palikti darbą.
Net kariški ekspertai rupina-si, kad kareivių maistas butų gerai virškinamas ir duoda jiems vaistus. Gi mes turime patys pasirupint apie savo svei-katą ir gyvybę, tat kaip tik. pa-jaučiame blogą virkinimą ar kraujo sugedimą, tuoj turime priimti 3 saldaines partola, ge-riausias del valymo kraujo, ku-rios mus gina nuo ligų.
Mes turime tukstančius lai-škų, giriančių puikius rezultatus saldainių Partola vartojimo, ir vadinančių ją palaima.
Jūs taipgi girsite ją kuomet pavartosite. Neatidėliokite ir už sakykite šiandien - pat puškę.
Daktaras formoje saldainių Partola yra geriausias vyrų, mo-terų ir vaikų draugas. Kiek-viename lietuvių name turi būti PARTOLA.
PARTOLA rekomenduojama ir parsiduoda didelėse puškėse, kainuojančiose tik vieną doliarį; kiekvienos užteks palaikymui sveikatos Jūsų šeimynoje trims mėnesiams. Užsakykite šiandien. Saugokitės pamegdžiojimų ir adresuokite tiesiog į:
APTEKA PARTOSA,
160 Second avenue,
Dep. L.2. New York, N. Y.
Dailią dovaną duodame kiek-vienam prisiuntusiam šį apgar-sinimą drauge su užsakyku.
(131)

J. P. Tuinila
50,000 naujų didelių katalo-gų laikrodžių, deimantų, šliubinių žiedų ir tt. siun-čiam į visas dalis svieto už 25 c. stampų. Musų katalo-gas jums aiškiai pasakys vertę ir gvarantiją, mažiausio daikto. Labai naudingas važiuojantiems į Lietuvą, nes tai vienintėlis tos rūšies katalogas lietuviškoj kalboj pasaulyje. Užlaikom didelę krautuvę ir duo-dam ant išmokėsčių lengvomis išlygomis. Liberty Bondsus priimam pilnoj jų vertėj ir užmokam nuo-šimtį iki ratos.
J. P. Tuinila
822 Washington St., Boston, Mass.

Gražiausia Kaledoms Dovana.
Nepaprastas! Stebėtinai Lakrodėlis tikrai \$8.85. Nepaprastas!
Šitas paveikslas parodo naujai išrastą laikrodėlį, kuris yra veliausias išradimas šiame simtmetyj. Yra interesingiausias ir stebuklingiausias laikrodėlis pasaulyje apie kurį nėra sant pirmiau girdėję. Kad suprastumėt maž-daug koks šitas laikrodėlis yra, paaiškinsim truputį:
Turi 6 rodykles, kurios parodo: 1) valandas, 2) minutes ir sekundas 3) vardą kiekvienos dienos savaitėje, 4) dieną mėnesio, 5) mėnesį, 6) atmai-nas mėnuio. Makštys yra tvirtos ir gražios. Mechanizmas padarytas iš geriausio angliško plieno, teisingai nustatytas, turi tikrus "jewels" ir gvarantuotas ant 25 metų. Šitie laik-rodėliai geriausia laiko laiką ir tin-kamiausi tiem, kurie turi pasitikėti laiku. Su kiekvienu laikrodėliu at-siunčiam paaiškinimus kaip vartoti ir užlaikyti. Turėdamas šitokį laikro-dėlį nereikia kalendoriaus, nes pažiū-rėjęs į laikrodėlį sužinai kokia diena, koks mėnesis, kokio mėnesio diena ir koks laikas. Šitie laikrodėliai neparsiduoda krautuvėse, tik nuo mu-sų. Vertas yra \$20.00, bet norėdami suprastinti žmones su šituo nepa-prastu laikrodėliu, parduosim trump-am laikui už \$8.85. Visiems reikėtų šitokį laikrodėlį turėti. Jeigu nepa-tiks laikrodėlis tai sugrąžinsim pi-nigus. Pasikubinkit užsisakyti, kol nepabrangs.
DYKAL KAS iškirpęs šitą apskel-bimą prisiys mums su užsakyku, gaus dykai šitą puikų auksuotą re-zežėlį, auksuotą spilkutę ir fontaninę plunksną. Nesiųsk pinigų tik prisiųsk 35 c. stampomis del apmokėji-mo persiuntimo o kitus apmokėsi ka-p viskas bus pas jus namuose. Pasi-kubinkit rašyt šiandien: VARIETY SALES COMPANY, DEPT. 309, 3306 W. CRYSTAL ST., CHICAGO, ILL.

Lietuviai Amerikoje.

NEWARK, N. J.

Vietos tautininkai - demokratai pradėjo didinti ofensyvą už laisvą, demokratišką ir Nepriklausomą Lietuvą.

Kitų kolonijų lietuviai didžiuojasi, kad jiems pasisekė į keletą dienų bei savaitę surinkti po keletą šimtų doliarų. Bet tik klausykite, ką newarkiečiai padarė: į 3 valandas sudėjo \$600! Tie, ką pirma kalbėjo, kad vietos tautininkai neveiklys, tad dabar atidarykite savo akis, jie ramūs, trobelių neįšėko, bet kaip prisieina Firtzą nuo Lietuvos vyti lauk, tad jie yra "on the job".

Štai Gedemino ir Vytauto ainiai, Amerikos ir Lietuvos patrijotai, ką pasakė Gerb. A. Žiugžda, sako: "Atiduosi viską ir savo gyvastį, jeigu reikės, už Lietuvos laisvę!" Meta \$100.00! V. Ambrozevičia tik ką pribuvo iš Bostono, iš ALTS. Seimo ir ištyręs dalyką, irgi \$50.00 pridėjo.

P. Lukšis	\$25.00
J. Kralikauskas	25.00
J. Skiemas	25.00
V. K. Puodžiūnas	20.00
S. Gordis	20.00
S. Adomaitis	15.00
VI. Leščinskis	25.00
K. Ignaciūnas	25.00
J. Martinaitis	25.00
K. Zitkus	20.00
J. Laukaitis	20.00
V. Pranių šeimyna	10.00
Jonas Lukas	10.00
Kojetas Butkus	10.00
P-lė P. Glemžytė	10.00
J. Laučius	10.00
K. Kasaitis	10.00
Ad. Steponaitis	10.00
Anicetas Stoškus	10.00
J. Kindaras	10.00
S. Šimelis	5.00
K. Staniulis	1.00
V. Žalis	10.00
Jul. Baltakis	10.00
P. Paltanaitis	10.00
J. Mastinkus	10.00
P. Dvareckas	10.00
M. Truska	10.00
J. Garnevičius	10.00
Jurgis Katilius	10.00
P. Vaitkus	5.00
J. Šipaila	2.00
J. Makrušis	1.00
Sv. Mykolo Dr-ja	\$25.00
Viso	\$604.00

O tai tik pradžia, tai tik vaisiai 3 valandų darbo, o kas atsitiks iki Kalėdų, tad sunku ir atspėti.

Šis ofensyvas, neprasisidėjo tranšėjose bet LNF. 13 Skyriaus susirinkime laikytame lapkr. 17 d.

Taipgi vienbalsiai likos nutarta išreikšti užuojautą mūsų gerb. veikėjui Dr. J. Šliupui už jo nenuilstantį darbavimąsi Lietuvos labui. Taipgi pageidaujame idant gerb. Dr. J. Šliupas visai neatsižvelgtų į priešų užpuldinėjimus, bet dirbtų taip kaip dirbo iki šioliai dēlei Lietuvos labo.

Taip pat susirinkimas išreikšė pasitikėjimą visais vidurinės sriovės veikėjais tautininkais - demokratais, kurie dirba dēlei laisvos demokratiškos Lietuvos. Mes pageidaujame, kad visi vienybėje kovotų už grynai demokratišką Lietuvą!

Toliau išrinko komisiją aukų rinkimui: VI. Leščinskis, P-lė Glemžytė, A. Žiugžda, V. K. Puodžiūnas, J. Papartis, V. Pranis, P. Bartkus.

LNF. 13 Skyrius rengia didelės prakalbas gruodžio 1 d. 2 val. vakare. Krutanti paveikslai 8 val. vakare. Gruodžio 2 d. 7 val. vakare, krutantie paveikslai permainomi. Geistina, kad susirinktų kuodaugiausia žmonių.

Pasibaigus susirinkimui, ponas V. Ambrozevičia paprašė sandariečius pasilikti, ir paaiškino svarbesnius nutarimus buvusio Seimo Bostone. Paprašė aukų Sandaros organo išpirkimui. Čion pat ant vietos sumetė \$28.00, kiti pasizadėjo aukauti vėliau. Valio, tautiečiai!

M. Truska.

BALTIMORE, MD.

Sandariečiai atbunda!

12 d. lapkr. buvo laikytas ALTS. 5-tos kp. susirinkimas. Nors susirinkimas buvo šauktas per atvirutes, bet į susirinkimą narių labai mažai teatėjo. Neatėjo net nei kuopos pirmininkas su išdininuku, mat, sakoma, tie ponai dą neišmiegojo per 4-ris su viršum mėnesius. Per tą laiką ne buvo laikyta nei vieno susirinkimo. Veiklesni nariai, matydami tokį didelį apsnudimą kuopos valdybos, pradėjo reikalauti, kad būtų šaukiama per atvirutes kuopos susirinkimas, bet iki susirinkimas tapo sušauktas, praėjo net keletas savaitės. Nors susirinkimas ir buvo neskaitylingas nariais bet buvo gyvas. Pas narius (žinoma, ne pas visus), buvo matyt noras pradėti šį-tą veikti ir likosi nutarta surengti, jeigu bus galima dą prieš Kalėdas, agitatyviškas prakalbas, ir parsitraukti literatūros. Be to, dą likosi nutarta platinti A. LTS. organas "Sandara". Kadangi susirinkimas įvyko vos viena diena prieš ALTS. seimą, tai nebuvo galima daryti nei jokių įnešimų bei nutarimų, kuriuos būtų galima pasiūstyti Seimui pasveikinimas su linkėjimais, o kad linkėjimai nebūtų be vertės — susirinkusieji tēvynainiai sumetė \$7.50 Sandaros organo išpirkimui.

Sekantį susirinkimą, kuris atsibus 29 d. lapkričio nutarta laikyti kaip metinį ir rinkti naują kuopos valdybą. Taigi, visi nariai būtina turėtų susirinkti, nes Lietuva Laisvę tur gauti ir todėl mūsų organizacijai reikia plačiai veikti.

Balandėlis.

WATERBURY, CONN.

Peržvalga dieninio gyvenimo.

Lapkričio 17 d. atsibuvo susirinkimas Sv. Juozapo dr-jos. Šiame susirinkime tapo atliktą dideli svarbūs darbai, už ką yra verti pagyrimo, kaip dr-ja, taip ir nariai. Gerb. Kazys Povilauskas įnešė, kad draugija paskirtų kokią dalį pinigų dēlei Lietuvos Neprigulmybės Fondo. Tas tapo priimta su dideliu noru. Taip-gi padiskusavus toliau atsirado geraširdžių tēvynainių lietuvių, kurie sutarė paaukaut po \$10.00, po \$20.00, kiek kas galėjo paaukavo. Todėl išviso pasidarė \$300.00 suviršum! Valio Sv. Juozapo dr-ja! Valio visi tie tēvynainiai, kurie aukavo! Prie šio dalyko prisidėjo su agitacija K. Raulauskas. Panašiai reikėtų ir kitoms draugijoms sekti jų pavyzdį. Juk Waterburyj randasi gerai stovinčių dr-jų gana daug.

Lapk. 17 d., 3 val. t. y. tą pačią dieną atsibuvo L. Dram. Dr-jos "Varpo" dainavimo repetitijos. Varpiečiai kaip matyti rengias uoliai prie perstatymo veikalo "Sugrižo". Todėl ir dainas uoliai lavinasi dainuoti. Reikia tikėtis, jog gerai galės atlikti, nes dainų vedėjas yra gabus chorvedis, p. P. Bruzauskas ir labai uoliai darbuojasi. Tik viena reikalinga pastebėti

Waterburio jaunuomenei, kad labai tinginiai, o ypatingai merginos, nes nereguliariškai lanko repetitijas.

Karė jau pasibaigė, ligos, epidemija siautusi sustojo, Lietuva Tėvynės neperstodama šaukiąsi į Amerikos jaunimą "lavinkitės, lavinkitės"! O mes vis snaudžiame. Aš pamenu, vieni metai atgal, čia dailos drjos daug daugiau veikė negu šiais metais, o daugiausia veikė "Varpas". Todėl prie darbo visi!

Lapk. 17 d. vakare atsibuvo vietinio "Lietuvos Izdo" Skyriaus susirinkimas. Nors buvo lietingas oras, bet atsilankė keli tēvynainiai. Susirinkimą atidarė rašt. p. J. Rimkevičius ir pranešė, kad jo pirmininkas, J. Aidukonis yra miręs, todėl reikalinga išrinkti vakaro vedėją, nes vice-pirmininkas nepribuvo. Vienbalsiai tapo išrinktas p. A. Baniulis. Pirmininkui užėmus vietą, paprašė visų sustoti pagerbimui buvusio pirmininko J. Aidukonio ir paskutinį sykį atsisveikinti su juimi, nes tai buvo geriausias, teisingiausias veikėjas Waterburyj. Visi sustojimu išreikšė atsisveikinimą.

Čia Lietuvos Izdo skyrius nebūgai stovi: priguli apie 100 tēvynainių, kurie deda savo pastangas dēlei Lietuvos laisvės.

Tapo sudaryta Komisija iš visų susirinkusių rinkimui aukų Kalėdiniai Fondui dēlei Lietuvos neprigulmybės.

Waterburiečiai turėtų pasistengti nepasilikti nuo kitų kolonijų su aukomis ir visu judėjimu, nes čionai randasi plati dirva tam veikimui. Lietuvių kolonija didelė, bet didelė gėda tiems, kurie nepriguli prie tokios prakirios įstaigos, kaip Lietuvos Izdas. Juk vienintelis jos tikslas yra gelbėti lietuvius nukentėjusius nuo karės. Todėl visi waterburiečiai ir waterburietės, prisidėkite nors su maža auka del tēvynės Lietuvos. Prisiidėdamas nors 50 c. į mėnesį, kiekvienas suteikia gražią pagelbą badaujantiems Lietuvos žmonėms, savo broliams.

Ainių Braiža.

GLEN LIJON, PA.

Influenzos aukos.

Mūsų n iestelyje influenza sirgo apie 150 lietuvių iš to skaičiaus 12 numirė. Dabar ligos jau apsisusto. Tulose šeimynos dą yra ligonių, dauguma pakilo, bet dą silpnai jaučiasi, o mirusių šeimynos vis negal nusiraminti: vaikščioja, guodžiasi, bet nēr kam paguosti, — visiems savi vargai šioje mums svetimoje doliaro šalyje.

Kaimynas.

CLEVELAND, OHIO.

Mūsų vargai.

Prieš tulą laiką vietiniame dienraštyje "The Press" pasiskelbė viena lenkė Mrs. A. B. Bartoszewicz, esanti vadove vietinių lietuvių ir dar apart to ji šio laikraščio reporteriui papasakojo, jog vietiniai lietuviai nenori būti žinomais kaip Amerikos lietuviai, bet kaip "amerikonai" ir, kad jie po karei visai nemano grįžti į Lietuvą. Į šią begėdišką lenkės skelbimą atkreipė atydą SLA. 14 kuopa, kuri savo susirinkime išnešė protestą ir tame pačiame laikraštyje davė šitokią paaiškinimą: "To the Editor of The Press: Dear Sir: —

Under your guidance, the article has been inserted, on the 6-th day of March, 1918, on 9-th page, striking Lithuanians of Cleveland city. Mrs. A. B. Bartoszewicz in the above said article says, that Lithuanians in city of Cleveland are desirous to be known as American - Lithuanians, but straight — A.nerican.

Elsewhere stating, that Mrs. Bartoszewicz is the president in 9-th ward of Food Conserving Committee and that she is the leader among Lithuanians which have immigrated from Lithuania.

This article had called the attention of the Lithuanian Alliance of America Local 14-th residing in city of Cleveland, and at the meeting on the 7-th day of March, in the Stoches Hall had held the above article as a defamer of Lithuanian and they considered to request you for the explanation in yours edition, that Mrs. Bartoszewicz information concerning Lithuanians is not true. For the reason that as Lithuanians in Cleveland and elsewhere, are loyal to the government of United States. However they all wish to be known as American - Lithuanians but not others.

If any Lithuanian who is ashamed of Lithuanians name, so the Lithuanians do not consider such person in being a member of Lithuanian nation.

Mrs. Bartoszewicz is no kind of Lithuanian leader for the reason that she as a foreign to the Lithuanians, besides, not possessing the knowledge of Lithuanian language and she can not conduct their affairs. Because she is the president, or chairman of the Food Conserving Committee, let her so remain. However, this as no relationship in being the leader of Lithuanians, have leaders from their own nationality — Lithuanians. Committee:

K. Petraitis,
V. S. Jokubynas,
J. P. Gritė.

"Dirva", kuri giriasi esanti save tautišku laikraščiu, saugojanti lietuvių reikalus, apie šitą nē puse lupų nepaminėjo. Aišku, kad "Dirva" yra ne lietuvių reikalams saugoti, tik lietuvių doliariams gaudyti. Karčiaminin kai kitokio tikslo neturi.

Atklanės.

Lietuvių Centras čia užima pusėtiną plotą tarp E. 9 ir 55 gatvių, kur lietuviai tvirtai apgyvenę Oregon ave., St. Clair ave., Hamilton ave. ir Lakeside ave. Lietuviai čia gyvena sumaišę su negrais, vengrais ir kitais nešvarumų mylėtojais. Šios apielinkės reginys iš kitur atvykusiam net kvapą užima: stubelės sukrypę, į žemę sulindusios. Smarvė, suodžiai, dumai, dulkės ir trenksmas vargiai toks rastusi ir bibliškoje pekoje. Šitą apielinkę kasžinkas praminė neseniai atklanėmis ir čia gyvenančius žmonelius — atklanių gyventojais. Dabar iš tų "atklanių" pradėjo neštis kiekvienas padoresnis lietuvis, ir sau apsigyventi rytinėje dalyje, už "atklanių" rubežiaus, kur švarios rezidencijos ir oras tyresnis. Kiti visgi liekasi lietuvių "numylėtame centre"; ten, juos laiko lietuvių garbingas įstaigas, kaip tai: dviejų lenkbernių karčiarnos, lietuvių karčiarna, vieno lenkbernio aptieka, Halaburdos bažnyčia, kur ne vieno dievobaimingo žmogelio antausiai nukentėjo, na, ir "Dirva"...

Nušluostė nosį.

11 d. lapkr., dēlei džiaugsmo, kad Vokietija pasidavė talkininkams, ir tuomi militaristų karė pasibaigė, tarp lietuvių buvo renkama aukos. Liet. Nepr. Fondui surinkta \$518.00, kuriuos "palaikyti" spyrėsi J. Gedminas. Bet bala čia pasuko A. Zdanavičių, kuris išdininuku paskyrė A. Baltrukonię, SLA. 14 kp. išdininukę, esančią po kaucija, o Gedminui netik nepasitikėjo, bet dar nuo jo atėmė ir tuos pinigus, kuriuos tulė aukautojai buvo jau jam padavę. Dabar aukos yra atsakančioji, ir ten bus kol susirinkdidesnė suma, tada bus pasiūsta

kur reikia. Zdanavičiui pagyrimas už sutvarkymą aukų. Tik rinkėjams patarimas, kad jie rinkdami aukas atmintų ir tuos lietuvius, kurie nėra "Dirvos" skaitytojai; ignoruodami gi juos, pasirodo siauraregiais, pataikunais išmanančių apie dalykus už save mažiau. Turiau dar pridurti, kad skirtumais pirmiau čia užsiėmė Halaburda, dabar jį pavaduoja "Dirva", nuo laiko, kaip ponas Gedminas čia atvyko. Faktų gali būti tas, kad SLA. 14 kp. užprotestavus prieš šinkarką Bartoszewicz, "Dirva" jau kelintu kartu dejuoja, kad šią kuopą užvaldė socialistai, kad ateinantiems metams valdyba teks į socialistų rankas, kad "tautininkams" reikia stengtis prieš socialistus ir tp. Tai yra tiesiog siundymas SLA. 14 kp. narių vienu ant kitų sėjimas neapykantos. Jiems nesuprantama, kad draugioji yra visi lygūs, su lygiomis teisėmis, ir socialistai, ir republikonai, ar kiti.

J. Griešius.

Iš L. N. F.

IŠ LIETUVOS NEPRIGULMYBĖS FONDO RASTINĖS.

Pasaic, N. J., kaip rašo p. P. Sakatauskas, susitvėrė Lietuvos Neprigulmybės Fondo Skyrius. Jis rašo:

"Labai linksma yra, kad mūsų žmonės jau pradeda suprasti savo tautos reikalus. Rods, iškart nedaug teprisirašė, bet tikimės, kad prisidės prie mūsų didelis burys žmonių..." Naujo skyriaus (num. 16) valdybon išrinkti: rašt. — P. Sakatauskas, išdin. — A. Drobnis, orgnizatorius — A. Reklus.

13-tojo Skyriaus Darbas. 13-tas Skyrius L. N. Fondo yra Newark'e.

Lapkričio 17 d. buvo sušauktas susirinkimas ir čia pat surinkta aukų ir užtikrintų pasizadėjimų šeši šimtai doliarų.

Ant 1 ir 2 d. gruodžio rengiama prakalbos. Skyrius tikisi iki tam laikui surinkti Lietuvos Laisvės reikalams bent \$1,000.

To pavyzdingo Skyriaus valdyboje yra: pirm. — P. Lukšis, išdininuku — Žiugžda ir sekretorium — M. Truska.

Ir Donora Subruzdo.

Donora, Pa., Lietuviai-Tėvynainiai ir-gi subruzdo. Štai 17 d. lapkričio susitvėrė čia LN. Fondo Skyrius. Pirmininku aprinkta J. Klimavičius, išdininuku — O. Linkienė, raštininku — V. P. Banionis.

L. N. Fondo Skyrius No. 17.

New Britain, Conn.

27 d. spalį čia susidarė Lietuvos Neprigulmybės Fondo Skyrius, kuriam paskirta numeris 17-tas.

Tuojaus į Skyrių įstojo ir užsimokėjo sekantie Tėvynainiai:

Andrius Valinčius	10.00
Mykolas Daunis	10.00
Jonas Mikalauskas	10.00
Antanas Vikrikas	10.00
Jonas Skritulskas	10.00
Ant. Mikalauskas	10.00
Petras Pilipauskas, Matijošius Naimanas, Antanas Aržulaitis, Mykolas Valukonis ir Jonas Maksimavičia	— po 1 dol.

Atsiliepkite Amerikos Lietuviai iš kitų kolonijų! Praneškite ką šiandien veikiate, kuomet liuosybė jau yra mūsų Tėvynės prieangyje, — o nuo mūsų reikalaujama pasišventimo ir aukų.

Reikalaudami informacijų, kvitų, įgaliojimų, etc., kreipkitės šiuo adresu:

L. N. Fondas,
P. Jurgeliūtė, Sekr.,
307 W. 30th st., New York, N. Y.

T.M.D. Reikalai.

VISUOMENIEČIO DOMAI.

Nuo Red. Del geresnio diskusavimo klausimo p. Visuomeniečio straipsnį "I T.M.D. narius" leidome be prieraišo. Dabar gi p. Vyt. Širvydas tą klausimą taipgi labai rimtai riša ir duoda klausimus Visuomeniečiui. Lauksime atsakymų ir tik paskui tarsime savo galutiną žodį. — "Sand." Red.

"Sandaros" 46 numeryje, Visuomenietis užatakavo TMD, užatakavo gana smarkiai! Tik paklausykite:

"Dvidešimts metų tapo praleista, sugaišinta! Ar ji (TMD) atliko savo pareigą? Ne, žinoma, kad ne; nes pastangos stoka mūsų vadovams prisigriebus prie tos garbingos įstaigos. Tad šalin juos!"

Del deklamacijų tokie žodžiai labai tikti, nes sukelia jausmus, kurie dar nėra išminties valdomi pas visus žmones, bet rimtam "reformatoriui" jie bevertės. Visi žinome, kad gydytojas pradėjęs atsidėjusiai gydyti džiovininko akis (kurios gali būti tik truputį nesveikos) vietoje jo plaučių, neužilgo nuvartų ligonį į kapus. Taip ir Visuomenietis nukreipė savo kritikos plunksną ne į ten kur reikėjo, arba užgiedojo tą į patį netik.

Reikia atminti, kad lietuvių tautinė sąmonė ir meilė skaitymo, apšvietos gimė bei augo iš palengvo, ir net dabar dar nėra pilnai prasipletusi po Amerikos lietuvius. Tai kokią budu tapo 20 metų sugaišinta, kuomet T. MD. išleido tiek poezijos, literatūros, dramos ir mokslo veikėlių? Kokių budu TMD. neišpildė savos priedermės, kuomet tos draugijos kuopos buvo branduliai, aplink kuriuos susirinko lietuvių tautinė sąmonė, jieškanti apšvietos? Kokios sistemos knygų leidime reikia mūsų gerbiamai draugijai? Leisti vien mokslišką knygą, ar literatišką, ar vien poezijos veikalus, ar visokias? Iš kur Visuomenietis paėmė tas statistikas, buk šimto moterų 65 temoka rašančių varstyti (aš dar pridėčiau, ir valgyt išvirtų, ir iš maldaknygės vaikus skaityti pamokinti, kaip rodo žinomas paveikslas "Lietuvos Mokykla"), o tik 10 gali vadintis apšvietomis, nes lengvai raštą paskaito? Iš kur V. žino, kad iš šimto vyrų tik 45 temoka skaityti? Ir kur tos moteris bei vyrai priklauso: prie TMD? Jei taip, tai aišku: mūsų draugijai reikia lementorius išleisti!

Ir daugiau klausimų kyla Visuomeniečio zupę peržiūrėjus. Atminkime, kad deklamacijų gaudynė apie visuomeniškų dalykus jau perėjo. Dabar reikia faktais (ir tai apčiuopiama, tikrais faktais) darodyti savo išvadų teisingumą.

Todėl pirm apkalbant apie reformavimą TMD, Visuomenietis gerai padarytų, jei nurodytų:

Kokios sistemos reikia prisilaikyti leidžiant TMD. knygas, ir kodel tos sistemos prisilaikyti, o ne kitos.

Kokie vadovai yra netikė atklėti TMD. ir kodel.

Kokių budu galima užtikrinti išrinkimą gerų, veiklių, žmonių į Centrą ir Literatinę Komisiją, ir kodel dabartiniai budu netikė.

Vyt. Širvydas.

VISI

AUKAUKIME

LIETUVOS

LAISVIBI

Jeigu norite gerų Knygų

kreipkitės į "Sandarą." Pas mus yra tokių knygų, kurių dabar niekur negalima gauti. Jos yra:

LENGVI PASISKAITYMAI, APYSAKOS IR POEZIJA.

Aisopo pasakos. Surinko ir ketuvių kalbon išvertė Karolis Vairas. New York, N. Y. Pustl. 346.

Iš viso yra 297 pasakos ir beveik prie kiekvienos pasakos pritaikintas paveikslėlis. Pasakos labai dailios ir su pamėgiamu skaitomos mažų vaikų, suaugusių žmonių ir senelių. Skaitant dažnai reikia juoktis ir verkėti. Knyga puikiai išleista.

Kaina be apdarų \$1.25.
Su dailiais apdarais 1.50.
Andersono pasakos. Su paveikslėliais. Išguldė P. Nėrys. Tai labai gražios ir pamokinančios pasakos.

Kaina N 30c.
Girininkas Pašakarnis. Begėjis Jonas. Pasakojimai. Parašė V. K. Račkauskas. Čia trys labai gražiai parašyti apsakymėliai.

Kaina 25c.
Prakeikimas. (Novelė). Parašė Karolis Vairas. Pustl. 14.
Kas šios knygutės neskaitė, tas nežino, ką tai reiškia tėvo prakeikimas.

Kaina 10c.
Pražuvo Vaidelis iš gyvenimo. Parašė V. K. Račkauskas. Gražiai aprašyta atsitikimas iš moksleivių gyvenimo.

Kaina 10c.
Ne savo vėžėj. Violončelininkas Behnke. Kaukavakis. Trijs dailios apsakelės. Vertė kiekvienam perskaityti.

Kaina 15c.
Sulaukė. Iš tautiško serbų atgimimo pasakojimas. Parašė Teresija Jadvyga.

Tai širdį perveriantis, labai gražus ir pamokinančias pasakojimas iš tų laikų, kaip sėbairi kovojo už savo tautos laisvę.

Kaina 25c.
Libretto vieno akto operos "Sienapiūtė". K. Jasiūkaičio žodžiai, Miko Petrauskio muzika.

Kaina 10c.
Visuotinoji Historija satiroje. Su daugeliu paveikslu.

Labai juokingoje formoje aprašyta svarbiausieji istorijos atsitikimai. Skaitai ir visą laiką juokies.

Kaina 60c.
ŽMONIŲ IR VISUOMENĖS GYVENIMAS.

Apie Dievų pavydumą. Parašė prof. M. Dragomauov. Čia aprašyta, kaip žmonės nuo seniausių laikų ligi šios gadinės įsivaizdindavo sau dievus arba Dievą ir kaip į juos žiūrėdavo.

Kaina 15c.
Lietuvių Tautos klausimas Europos karės metu. Parašė A. Rimka. Išleido S. L. A.

Kiekvienas lietuvis turėtų šią knygą turėti ir skaityti, nes čia yra parodyta, kas tai yra autonomija, savivalda ir nepriklausomybė, delko šį karę iškilio, ko lietuviai iš jos gali tikėtis ir kas reikėtų daryti, kad Lietuvai laisvę iškovoti.

Kaina 25c.
Lietuvoje Europos karės metu. Su paveikslais. Parašė A. M. Martus.

Čia autorius aprašinėja, ką jis pats matė begyvendamas su pabėgėliais Lietuvoje ir Rusijoje.

Kaina 50c.
Politiškoji ekonomija. Kas ji yra ir ko mokina. Parašė V. K. Račkauskas.

Su šia knyga reikalinga susipažinti kiekvienam, kas tik nori giliau pažinti visuomenės ukią ir jos gyvenimo pamatus.

Kaina 25c.
Rojus ir pažanga. Parašė profesorius M. Dragomanov. Vertė V. K. Račkauskas.

Čia aprašyta žmonių minties plėtojimas nuo rojusų laikų ligi šių dienų. Labai įdomi ir naudinga knyga.

Kaina 35c.
Tauta. Jos esybė ir uždavinys. Parašė R. Karuža.

Su šia knyga turi susipažinti kiekvienas žmogus, kuris nori giliau pažinti, kas tai yra tauta ir jos žmonės ir kokiai yra tautos uždavinys pasaulyje.

Kaina 20c.
Valstija ir mokesčiai. Parašė Juodkalnietis.

Lietuva gali gauti nepriklausomybę. Iš šios knygutės galima sužinoti koki mokesčiai žmonėms naudingi, o koki ne. Lengvai parašyta.

Vincas Kudirka. Jo gyvenimas, darbai ir visuomenės pažiuros. Parašė A. Rimka ir M. Petrauskas.

Kas nori susipažinti su didžiojo varpininko gyvenimu, darbais ir pažiuromis, turi perskaityti šią knygą. Čia trumpai suglūsta r. s. viską kaip ant delno.

Kaina 20c.
Žmogaus pareigos. Parašė Giuseppe Mazzini. Vertė V. K. R. "Ateities" spauda ir leidnys. So. Boston, Mass. 1914 m. Pustl. 245.

Šita knyga yra parašyta garsaus italų patrioto ir revoliucionieriaus tokiu laiku, kuomet Italija buvo svetimųjų pavergta, kaip ligšiol kad buvo Lietuva. Autorius labai dailiai ir įtikinančiai parodo, kokios yra žmogaus pareigos linkui — tėvynei ir savo šeimynos, tikybos ir Dievo, darbininkų ir visų žmonių. Perskaitęs šią knygą žmogus jaučiasi naujai atgimusi, nes visas pasaulis jam prašvinta.

Kaina \$1.00
ŽMONIŲ SVEIKATOS IR GAMTOS MOKSLŲ KNYGOS.

Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Taipgi Anykščių šilėlis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė ir išleido P. Mikolainis.

Čia yra visko po truputį, bet svarbiausias tai pirmasis raštas — apie dangaus augštumą ir žmogaus senumą.

Kaina 20c.
Kaip pasimokinus plaukti. Parašė J. O. Širvydas.

Knygelė su paveikslėliais ir taip aiškiai parašyta, kad ją perskaitęs žmogus lengvai gali išmokti plaukti ir tai ne tik paprastai, bet ir augštininkas, taipgi vandenyje sėdėti, vaikščioti kojom dugno nepasiekdamas ir tt.

Kaina 20c.
Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Parašė Dr. F. Antaniukas.

Knygelės antgalvis parodo jos turinį. Kas nori ilgai gyventi, turi šią knygelę perskaityti.

Kaina 10c.

Lietuvos gaspadinė. Parašė žmona. Aprašyta, kaip sutaisyti visokius sveikus ir skanius valgius bei gėrimus.

Kaina 25c.

Sergėkitės akių apvilimo. Parašė Dr. F. Gruda.

Labai naudinga knygelė, nes aprašyta, kaip išlaikyti sveikas akis.

Kaina 5c.

MUZIKOS VEIKALAI (GAIDOS).

Lietuvių dainos. Mišriems balsams (kvartetams arba chorams) II. Sąsiuvinys. Sutaisė Petrauskij Mikas.

Kaina 25c.

Lietuviškos Dainos. III. Sąsiuvinys. Sutaisė Petrauskij Mikas.

Kaina 25c.

Lietuviškos Dainos. IV. Sąsiuvinys. Sutaisė Petrauskij Mikas.

Kaina 25c.

Lietuviškos Dainos. V. Sąsiuvinys. Sutaisė Petrauskij Mikas.

Kaina 50c.

Valandėlės. Kvartetas sopranoi, altui, tenorui ir basui. Atminčiai bendro ryšio 25-ųjų metų sukaktuvių dienos gg. Šliupų, žodžius parašė Kl. Jurgelionis, o muziką Mikas Petrauskas.

Kaina 5c.

IVAIRŲ RASTAI.

Aušrinės kelias. Vienadienis Europos moksleivių raštas. Telpa daug dailių eilių, apsakymėlių ir šiaip svarbių raštų.

Kaina 75c.

"Jaunosios Lietuvos" komplotai: Daugybė puikių eilių ir apysakų, straipsnių ir ilgesnių iš gamtos ir visuomenės mokslų. Daugelis tų raštų tinka pasikaitoms ir šiaip pasiskaityti.

1-ųjų metų (12 Nr.) \$3.00
2-ųjų metų (7 Nr.) \$1.75
3-ųjų metų (4 Nr.) \$1.00
Imant visų trijų metų kompletus ant syk \$5.00.

Audra Rusijoj 1905-6 m. Parašė A. Adata. Čia aprašyta Rusijos revoliucija 1905-6 m. Yra išspausdinta Didžiojo Vilniaus Seimo lietuvių nutarimai ir kelias kitų svarbių dokumentų.

Kaina 20c.

"Sandaros" knygyne galima gauti ir visokių kitokių čia nepamintų knygų — eilių, žodynų, maldaknygių, gamtos mokslų knygų, apysakų ir kt. Tik visos šiose kataloge paminėtos knygos galima gauti daugiau negu bile kur kitur, nes vienos iš jų yra išleistos arba jos nuosavybė, kitos "Sandaros" knygyne sukrautos.

Rašykite šiuo adresu:
"SANDARA",
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Pranešimas

Amerikos lietuvių doma atkreipiami štai į ką:
Ar Tamsta esi tikras, jog neturi giminių vokiečių nelaisvėj?

Iš viso esama Vokietijoje virš 20000 lietuvių paimtų nelaisvėn iš rusų armijos. Tai jau esama tokios didelės šeimynos, kad gal ir Tamsta turi joje savo pažįstamų. Kas-gi neturi Amerikoje "turtingųjų dėdžių"....

Kaip imtinių gyvenama? Kalėjimuose gaunama nors evangelijos pasiskaityti, vokiečių gi logeriuose nei to nėra. Jų dalinami perkošti biuletinai apie politikos naujienas esti imtiniams didele šventimi. Esant visų užmirštieji ir apimtieji ilgesio, ingaunama sielos ligų. Apie maistą nėr ko kalbėti: badaujama, nuo džiuvos ir vidurių ligų mirštama. Reikia tik atsiminti, jog pačių vokiečių badmiriaujama, o imtiniai tai jau skaitomi pavergtaisiais. "Už šešes bulbes dienai esu dirbęs", — pasakoja vienas iš nelaisvės ištrūkęs. "Nors kartą socialai privalgyti ir mirti" — šiepia kitas gero upo žemaitis.

Kuomi pagelbėti? Atsilepiant į mūsų nuolat per laikraščius skelbiamus imtinių sąrašus, daugel susijieškoma, daugel taipojau gaunama laišku su užklausa, kokiu būdu šelpti. Laiku teikiama pagelba — dviguba pagelba. Jei leidžiama išvežti, supirk Tamsta tuojau maisto ir siusk imtiniui. Laiškas taipgi laukiamas svečias. Mielu noru apsiimame Tamstai pagelbėti: maisto imtiniui nupirkti Kopengagoj, laiškus jam persiusti nelaisvėn.

Kada bus imtiniai paliuosuoti? Tautos Tarybai reikalaujant ir vokiečių vyriausio Rytų vado įsakymu balandžio m. 22 d. 1918 paliuosuojami visi lietuviai, su pastaba: — jog reikalingieji gal buti paliekami. Deja, šiol veikt visų belaisvių esama pose-novei logeriuose. Matomai dar vienai žiemai prisiėsi "apsikasti". Juo labiau, kad ir iš amerikiečių armijos pribuna vis naujų lietuvių nelaisvėn. Šelpiant savo artimuosius kviečiame nenumiršti visų lietuvių imtinių. Privalome visiems nelaisvėje esantiems maisto dorai prisijusti kaip tat priderėtų mums dabar greta kulturingųjų tautų atsistojus.

Pastaba I: Su Lietuva pašto iki šiol nesama. Laiškų Lietuvon siųsti negalima. Pasiunčiama trumpos žinios. Reikia paduoti savo adresą, adresą Lietuvoje likusių ir — svarbiausias žinios. Pasiunčiama pinigai Lietuvon.

Pastaba II: Turint pažįstamų nelaisvėje — lėšų pridavus — apsiimame nupirkti belaisviui (kod dar galima) Kopengagoj maisto ir pasiųsti. Apsyskaitos bus išduodamos savo laiku. (Dorai sušėlpus imtinių mėnesiui reiktų 8-10 doleriai).

Pastaba III: Pasiunčiama laišškai imtiniams. Lietuvių Igalotinis Kopengagoj JURGIS SAVICKIS, BOX 214, Copenhagen, DENMARK.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuviai Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas:
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

Dr. George P. Ross
NO PLATES REQUIRED
DENTISTAS.
Traukia dantis be skausmo.
Lengvais išmokėjimais.
455 Broadway, So. Boston, Mass.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI
Vienatinis Lenkiškas
DANTŲ DAKTARAS
Užtaisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką gvarantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Labai Puikus RESTORANAS!
Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakarienę suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.
J. Mathus.
344 W. Broadway, (So. Boston, Mass)

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.
Akis Specialistas.
399a Broadway, Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

W. S. S.
Laike šio liepos mėnesio jums reikia nusipirkti Karės Saugumo Žymes (War Savings Stamps) už \$4.18 kiekvieną. Sausio 1 d., 1923 metais Suv. Valst. valdžia gražins už juos po \$5.00 už kiekvieną.

Jeigu jums bus reikalingi pinigai, tai nereikės laukti penkių metų. Kiekvienas krasos ofisas išmokės pinigais už "Žymes" bėggyje 10 dienų.

Tos "žymės" neša ketvirtą (4%) nuosimtį išmokamą kas meto bertainis, jeigu jos bus laikomos iki sausio 1 d., 1923 m. Jeigu jos bus išmokamos pirm šio paskirto laiko, tai bus mokama tik trečias (3%) nuosimtis.

Taupumo žymės (Thrift Stamp) vertės 25 centų, tu ri tą pačią vertę, kaip pinigai perkant Karės Saugumo žymes.

Žymes galima gauti pirkti krasos ofisuose, bankuose, "Sandaros" administracijoje, krautu-vėse ir kitose vietose, kamė yra iškabinta raidės: W. S. S.

Tel. Richmond 2957-M.
Dr. David W. Rosen
Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 Hanover st., Boston, Mass.

Vasara Ateina.
Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig valiausias "block" sistemose kirpimo. Šitai pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Zemos kainos—darbas gvarantuo-tas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.
So. Boston Custom Tailors, K. Plioplis, A. Samokaitis sav. 278 Broadway, South Boston, Mass.

PUKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA.
JUOZO KAZIUKONIO.
Užlaikau geriausius barberius, nridaboju švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori.
Turiu švairą pirmos klesos pir-tį ir galima išsimaudyti.
224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kiekvienam patarčiau
perskaityti šią apskelbimą kuris yra iš geriausių kostumerių-krykiaučių Lawrence. Darau drabužius iš gerų materijų ir pritaikau pagal žmogaus išaugimo. Darbą gvarantuoju. Darau drabužius ant užsakymo, vyrams ir moterims, prieina-moms kainoms. Taipgi mokinu kriaučius dirbti. Kurie norite išmolti tikro petrinu iškirpimo galite atsišaukti per laišką arba ypatingai. Platesnių žinių gautie kreipkitės šiuo adresu:
Petras Valiulis, 42½ Haverhill st., Lawrence, Mass.

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška
APTIEKA
Sutaisau receptus su didžiausia aty-da, nežiurint, artie receptai Lietu-voš ar Amerikos daktarų. Tai vie-natine lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulj yra vartojamos. Galit reikalaut per lai-kus, o aš prisijisiu per express.
K. ŠIDLAKSKAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

AMERIKOS LIETUVIŲ CENTRALIS KOMITETAS
MOKESTIS LIETUVAI
(Šitokios markės išduodama už įmokėtus pinigus).
320 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

GELBĖKITE NUKENTĖJUSIA LIETUVA
Kiekvienos šalies gyventojai priverstinai moka mokestis savo šalies palaikymui ir jos reikalų aprūpinimui.
Kiekvienas lietuvis privalo mokėti mokestis Nukentėjusiai dėl karės Lietuvai, jai laisvės išgavimui ir jos žmonių aprūpinimui.
Reikalaukite paaiškinimų ir siųskite pinigus šiuo adresu:
Lithuanian Central War Relief Committee, Inc.
320 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Vietos žinios.

Pavyzdinga Draugija.

Pereitą nedėdienį S. L. Svento Kazimiero Dr-ja paaukavo Lietuvos Nepriugulmybės Fondui \$500.00 ir išrinko šešis narius iš savo draugijos kaip kolektoarius iškolektuoti iš savo narių bent po dešimtį doliarų iki Naujų Metų. (Plačiau žiūrėkite "Kalėdų Eglaitės" Skyriuje. — Red.). Jei visi Amerikos lietuviai ir visos draugijos parodyt tokią dėvąsio prakilnumą, tokį meilę del mūsų tėvynės Lietuvos, nereikėtų mums aimanuoti del kelių simtų tūkstančių: milijonus sudėtume ir Lietuvai gerą ateitį užtikrintume.

Sunku man surast žodžių, kad pagerbt tokią Draugiją, ir jos narius. Valio, mieli broliai, valio!

L. N. F. S. Kyr. Narys.

Liet. Atst. B-vės šėrus pe-reitoje savaitėje pasipirko šie bostoniečiai:

V. Jankauskas	5 šėrus
A. Budraitis	5 "
V. Palubeckis	5 "
V. Burbulis	5 "
J. Račkauskas	5 "
J. Mikaluskas	5 "
A. Vitkus	5 "

Prakalbos Lietuvos Nepriugulmybės Fondo įvyks nedėlioje, gruodžio 1 d., 1918 m. Lietuvių Svet. 7:30 v. v. Kalbės vietiniai kalbėtojai. Kviečiami ateiti visi, kam rupi Lietuvos laisvės reikalai.

Irgi porėlė.

Iš Cincinnati atvažiavo į Bostoną narys Warren kontraktorių kompanijos, ponas John B. Keyes, 63 metų amžiaus. Jis atvažiavo biznio reikalais, na ir jaunystės reikalais. Nabagėlis slapstėsi nuo reporterių, bet kur tau, jie ėmė ir susekė, kad p. Warren išsiėmė ap-sivedimo laisnį su Miss Florence E. Girardin, 21 meto amžiaus. Taigi tos porėlės amžiuje "mažas" skirtumas, "tik" 46 meteliai. Jaunamartės motina, kuri gyvena Bostono priemestyje Dorchesteryje, nieko neleidžia pas save, del jos dukters vestuvių. Jauna Florence dirbo ant elevatorių, jai tas darbas nusibodo, tat ji ir nutarė apturėti "honey moon".

Kareiviai ties South station Bostone dažnai kreipiasi prie praeivių ir prašo pinigų sakydami, kad juos paleido namo ir nedavė pakankamai pinigų. Tokiems žmonėms pinigų neduokite, nes karės departamentas visiems kareiviams moka vienodas algas, o kuriuos paleidžia namo, apmoka visą kelionę ir algą. Kelionės pinigus valdžia išduoda kareiviams skaitydama po 3 c. nuo mylios, gi kareiviai ant visų gelžtkelių naudojasi "2 c. myle" taryfu.

Ponas Kaz. Blinstrub, turintis restauraciją su gėrymais po numeriu 304 W. Broadway, lankėsi "Sandaros" redakcijoje ir štai ką papasakojo: "Lapkričio 17 d. aš daviau \$100.00 ant nukentėjusios Lenkijos ir už tai 'katalikiškaisi' 'Darbininkas' mane baisiai apjuodino, apšmeižė, mano biznį boikotavo. 'Darbininkas' pasiėlgė bjauriausia už viską. Aš duodamas lenkam sakiau, kad ir Lietuvai duosiu, nes esiu Lietuvoje gimęs ir ten sugrįžt noriu. Ir lapkričio 24 d. katalikų prakalbose Brightonė del nukentėjusios Lietuvos daviau \$100.00, mano sunus Adolfas davė \$10.00, duktė Vanda davė \$5.00. Taigi mes visi duodame ant nukentėjusios Lietuvos, o tas begėdis 'Darbininkas' nachališkai šmeižiasi".

Ponas Blinstrub parodė ženklą, kad ir del nukentėjusios Italijos yra davęs \$25.

Taigi išėina, kad ponas Blinstrub yra vienas iš uoliausių aukautojų nukentėjusiems del karės, o "Darbininkas" begėdiškai jį šmeižia. Gal tai "Darbininkas" skaito katalikišku atsidėkavojimu už gerus darbus?

Mes patariame ponui Blinstrubui nenusimint, kad "Darbininkas" šmeižiasi, — jis šmeižia visus, kas jam tik ant seilės užėina, ir mes tikimės, kad del "D-ko" šmeižtų p. Blinstrub nenustos buvęs lietuviu.

"Darbininkas" meluoja.

"Darb." numeryje 134 iš lapkr. 26 d. padėta iš Brightono ekstra ant 1-mo pusl. kur sakoma, kad Brightono prakalbose aš aiškinausi, buk aš daras biznį su lenkais, todėl aukavau lenkams. Tai yra dą vienas bjaurus "Darb." melas! Pirmas dalykas, niekas neturėjo teisės manęs klausiti, kam aš aukauju pinigus ir Jaugybė ten butvusių mano pažįstamų gali paliudyti, kad su nieku iš "Darb." štabo aš ten visiškai nekalbėjau.

"Darb." apšmeižė žmogų, tai dabar sukinėjasi norėdamas išsiteisinti, bet melagiai melagiais ir liks, o aš buvau lietuvis ir busiu, rėmiau Lietuvos reikalus ir remsiu, ir pranešu visai katalikų visuomenei, kad "Darbininkas" yra bjaurus laikraštis.

K. Blinstrub.

Ketverge, 28 d. lapkričio, "Gabijos" artistai su komp. Petrausku važiuos į Lowell, Mass., kur suvaidins dvi operetti: "Malunininkas ir Kaminakretis" ir "Lietuvišką Milijonierių". Vaidinimas atsisub vakare, svetainėje, 6 Coburn st.

Subatoje, t. y. 30 d. lapkričio, toji pati artistų grupė vadovaujant komp. M. Petrauskui, važiuos į Lynn, Mass. Ten irgi vaidins tas pačias operettes. Vaidinimas bus vakare, Lietuvių salėje.

Leonas Stasiulis rašo iš Francijos, kad jis reguliariškai gauna "Sandarą" ir seka Amerikos lietuvių veikimą. Gabijietėms ir gabijiečiams siunčia labas dienas.

Laiškas iš Francijos.

Žinomas bostonietis ir Lietuvių Muzikos Konservatorijos mokinys D. Antanavičius rašo komp. M. Petrauskui:

"Gerbiamas Mokytojau: — Siunčiu jums kuogeriausius linkėjimus iš Francijos padangių. Aš jau vaikščioju, ir po biskį dirbu. Darbas menkas: kokios keturios arba penkios valandos į dieną virtuvėje. Naktimis miegu apsivartydamas, bet keturias savaites tegalėjau gulėti tik ant kairiojo šono. Mes tankiai turim prakalbas, — mums sako, jog ant Kalėdų bus taika, visi esam linkni. Taigi, gerbiamasis, gal ir vėl drauge darbuosimės, ko aš labai trokštu, nes savo svajonių vis dar nepamirštu. Pasilieku, D. Antanavičius. Lapkr. 1, 1918".

"Pileniečių" repeticijos įvyks ir nedėlioje, gruodžio 1 d., 1:30 v. p.p. lietuvių sveitainėje So. Bostone. Artistai ir artistės nesivėlinkite, nes jau arti gruodžio 7 d., t. y. ta diena, kurioje turėsime lošti šį milžinišką veikalą Dudley Opera House.

Teatras.

St. Mockus, žinomas lietuvių visuomenės veikėjas tapo paskirtas Lietuvos Atstatymo Bendrovės įgaliotiniu So. Bostone. Bostoniečiai gerai žinote gerb. St. Mockų iš jo veikimo draugijoje, taigi dabar pasistengkite jį susitikti ir pakalbėti apie L. A. B-vės šėrus, o jis geriausia išaiškins negu kas nors. Pas jį patartina visiems pasipirkti Lietuvos Atstatymo B-vės šėrų.

Nauja pora.

Lapkričio 20 d. 1918 m. ap-sivedė ponas Alfonsas Čaplikas su panele Anele Barevičiute. Šliubo ceremonijos atsibuvo bažnyčioje. Jau navedžio brolis, kun. J. Čaplikas iš Worcesterio suvinčiavojo. Pamergės buvo panelė A. Kalinauskaitė, plačiai žinoma gabijietė artistė, jos draugas buvo jaunosios brolis, V. Barevičius. Vestuvėse, tarpe kitų svečių, dalyvavo ir kun. T. Žilinskas, panelės Čižiutės, ir kiti gabijiečiai. Jauna pora gavė daug gražių dovanų nuo savo draugų, giminių ir gabijiečių. Abu jaunieji yra dorą, pavizdingo budo. Abudu priguli prie "Gabijos", kur susipažinę ir ap-sivedė. Linkėtina jaunai porai visokių laimių jų naujame gyvenime. Kaip dailės mylėtojai, be abejonės, jie rems "Gabiją" ir toliaus. S. N.

"Gabijos" susirinkimas įvyks pėtnyčioje, lapkr. 29 d. 7:30 v. v. Lietuvių Svet. Nariai ir narės, butinai ateiti kite, nes bus valdybos nominacija. A. Mockevičius, sekr.

Petras Bartkevičia, Notariušas paskirtas per gubernatorių. Perka Bondsus ir moka už visus brangiau. Štoro adresas: Petras Bartkevičia, 877 Cambridge st., E. Cambridge, Mass.

Pajieškau gero žmogaus, kuris prižiūrėtų namus susidedančius 12 familijų. Priežastis to, kad aš gyvenu kitam mieste. Adresas P. O. Box 92, Montello, Mass. Galite matyt subatomis tarpe 3 —5 val., 12 Newman st. So. Boston, Mass.

Juozas Janušas.

VISI AUKAUKIME LIETUVOS LAISVEI!

Puikus Teatras "Pileniečiai"

Stato "Gabija"

BUS DUDLEY OPERA HOUSE,
113-117 Dudley St., Boston, Mass.

Subatoj, 7 Gruodžio-Dec., 1918

Pradžia 7:30 val. vakare.

Gerbiami Lietuviai ir Lietuvaitės: —

Gerai žnote, kad "Gabija" yra atsižymėjusi savo veikime tarpe Lietuvių, ir kada "Gabija" stato koki veikalą tai visuomet buna interesingas. Šį kartą bus suvaidinta "Pileniečiai", istoriška tragedija iš Gedemino laikų. Ją pagal Lietuvos istorijos parašė Nagornski, žinomas lietuvių dramaturgas. Ten parodoma, kaip lietuviai gynė savo tikyba, kaip jie už ją žuvo, kaip jie kovojo už tėvynę.

Tikietus galit gauti pas Gabijiečius, K. Jurgeliuno krautuvėje, 377 Broadway ir "Sandaros" ofise, 366 Broadway, So. Bostone.

Pirkit tikietus ankščiau, nes sėdynės sunumeriuotos.

RENGĖJAI.

"TĖVYNE" IR MOTERŲ IR VAIKŲ MĖNESINIS PRIEDAS

—VISIEMS METAMS KAINUOJA TIKTAI \$1.00—

Užrašykite ją savo draug ms ir pažįstamiems ir patarkite kožnam lietuviui skaityti.

Užsakymus ir pinigus reikia siųsti sekančiu adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 West 30th Street, New York City.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Mechanikai, mechanikai, andejai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbantį viduj ir lauke, yra amžini draugai

PAIN-EXPELLER

Jau suvirė penkis-dešimtys metų kaip šita pluki gyduole yra vartojama su geriausiomis pasekmėmis. Gydymui reumatizmo, skausmu krūtineje, šonose ir raumenyse, neuralgijos, stremu diegim, šalčio ir kosulio.

Neapsigauk pirklamas pigios vaistas didesne bonkose. Reikalauk geriausiu. Kuo net pirka Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKARA, vaiseženklis ant bakstuko. 35 centai ir 65 centai už bonkute. Gaunamos visose aptiekose, ar tiesiog is laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS
Issued by the
UNITED STATES GOVERNMENT

Suv. Valst. valdžia išleido stampas, kurios karės galą pagreitins.

Visi pirkite tas stampas, nes patys turėsite sau pelno ir valdžiai daug pagelbėsite.

Stampas kas mėnesis pakija vienu centu brangiau. Jeigu dabar nusipirksite stampų už \$4.12 c. tai 1923 m. gausite \$5.00.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už \$82.40, tai 1923 m. gausite \$100.00.

Pirkite visi stampas tuojau.

Parduoda visuose bankuose ir pačose (post office). Nueikite i pačtą ar banką ir klauskite pirkti

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST.,

BOSTON, MASS.

Visi, kurie norite tu, rėt gerus SIUTUS, OVERKOTUS arba REINKOTUS už prienamą kainą ir gražiai pritaikytus, užsisakykite pas mus. Taipgi reiklingi agentai

K.V. Ziurinskas ir F.V. Tiknis
454 Broadway, South Boston, Mass.

Jeį Gražus Buti

Vartok tą mostį, kuri padarys veidą tyrų skaisių ir baltą. Prašalina šlakus ir spuogus nuo veido. Padaro gražų ir baltą veidą (skin). Kaina dėžutės 75 c. ir \$1. Pinigus gali siųst stampomis arba popierinį dolerį Distri. for Wilbert Co.

P. O. BOX 772,
Waterbury, Conn.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai Ofiso valandos: Rytais iki 9 val. Po pietų 1 iki 3 Vakara is 6 iki 9.

536 Broadway, So. Boston.